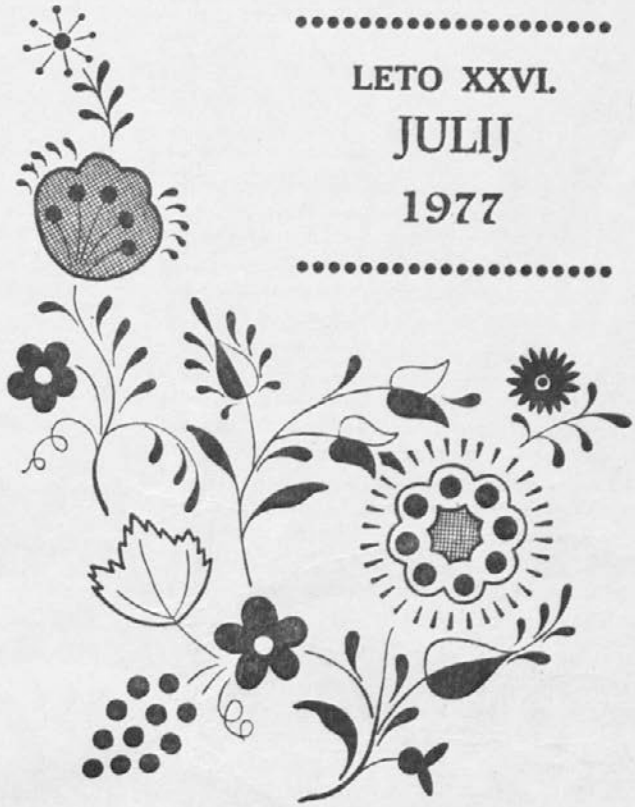

.....
LETO XXVI.
JULIJ
1977
.....

MISLI

NAROČI IN BERI !

Pri **MISLIH** lahko naročite razne **DOKUMENTARNE KNJIGE**, ki so izšle v svobodnem svetu po revoluciji in zgovorno služijo za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941—1945). Doma te prilike nimajo niti študentje. Pa je prav, da spoznamo dobo tudi iz svobodnih virov. Vse te knjige so prispevek objektivni slovenski zgodovini, ki bo nekoč napisana brez krivljenja resnice. Le taka zgodovina more biti pot k rešitvi in nadaljnemu zdravemu življenju našega naroda. Pa tudi osebno nam ne sme biti vseeno, ali smo o dogodkih pravilno poučeni, ali pa nosimo v sebi popolna napačno sliko. Z njo delamo hudo krivico mnogim, ki so pravočasno spoznali komunizem in za domovino žrtvovali vse, danes pa so podlo ožigosani kot sovražniki naroda. Zelo smo ozki, če iskreno ne iščemo resnice in se ji bojimo pogledati v obraz ter jo tudi sprejeti.

Večina dokumentarnih knjig je v naši zalogi pošla in čakam novih pošiljk. Na razpolago so **TEHARJE** (izjava prič o teharskih dogodkih 1945 — cena en dolar), **REVOLUCIJA POD KRIMOM** (dogodke opisujejo pokojni ižanski župnik Janez Klemenčič, Ciril Miklavc in dr. Filip Žakelj — cena \$2.50), nedavno pa je končno dospela nova pošiljka **BELE KNJIGE**. (Izdana v ZDA prikazuje razvoj 1941—1945 ter vsebuje nad 10.000 imen v tem obdobju pobitih Slovencev ter vrnjencev iz Vetrinja). Cena knjige z dodatkom novih imen po prvi izdaji je \$6.—.

CELOVŠKIH MOHORJEVIH KNJIG 1977

imamo še nekaj izvodov na razpolago. Cena vseh štirih lepih in zanimivih knjig je **sedem dolarjev**. Če jih naročite po pošti, v tej vsoti poština ni vključena.

ZBORNİK SVOBODNE SLOVENIJE je došel iz Argentine. Skoraj 500 strani bogate informativne vsebine. Cena **osem dolarjev** brez poštine. Pohitite!

GOROŠKE MOHORJEVE žal še niso dospele. Upajmo, da so vsaj že na poti . . .

OČE UBOGIH — Vincencij Pavelski (Življenjepisno povest o svetniku je napisal znani pisatelj Wilhelm Hünermann). Cena vezani knjigi \$3.50, nevezani \$2.50.

DESETI BRAT, znano delo Josipa Jurčiča. Cena \$1.80.

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni) — Cena vseh treh delov brez poštine je \$7.—.

GLEJTE, ŽE SONCE ZAHAJA (Pisatelj Franc Sodja CM lepo osvetli starost). Cena \$2.— in \$3.— (v platno vezana).

LJUDJE IZ OLŠNICE (Prekmurske črtice Franka Bükviča) — cena \$3.00.

NAŠE ŽIVLJENJE (Vzgojna knjiga dr. Rudolfa Hanzeliča) — Cena \$4.— (v platno vezana).

V ZNAMENJU ČLOVEKA (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50

STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50.

ZAKONCA — SE POZNATA? — (Vital Vider) — cena \$1.00.

KO SE POROČATA — LJUBEZEN IN SEKS (Dr. Stefan Steiner) — cena \$1.50.

SKRIVNOST VERE — cena \$1.00.

TRPLJENJE KRISTUSOVO UTRDI ME — cena \$1.50.

*

V zalogi imamo tudi stenski sliki **MARIJE POMA-GAJ** in pa **SVETOGORSKE MATERE BOZJE** v barvah. Cena vsake je s poštino vred dva dolarja. Ena kot druga bi bila lep okras izseljenskega doma.

MISLI

(THOUGHTS) — INFORMATIVNI MESEČNIK
ZA VERSKO IN KULTURNO ŽIVLJENJE SLOVENCEV V AVSTRALIJI
USTANOVljen LETA 1952 — Izdajajo slovenski frančiškani

Urejuje in upravlja: Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,
19 A'Beckett Street, KEW, Victoria, 3101 — Tel.: 86 7787

Naslov MISLI: P.O. Box 197, KEW, Victoria, 3101

Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema.

Letna naročnina \$4.00 se plačuje vnaprej (izven Avstralije \$6.00, letalsko s posebnim dogovorom)

Tiska: Polyprint Pty. Ltd., 7a Railway Place, Richmond, Victoria, 3121

Ni kriv veliki Sejavec . . .

ZADNJE MISLI so objavile številke, ki povedo, koliko duhovnikov deluje po slovenski zemlji. Julij je mesec novih maš, ki so tem številkam dale novo injekcijo. Res ne premočno dozo, pa vendar diha iz nje življenje slovenske Cerkve, ki gre svojo pot skozi viharje. Letos ni toliko novomašnikov, kot jih je bilo zadnja leta, a padec je bilo nujno pričakovati. Ves svet gre skozi krizo duhovniških poklicev — tudi mi jo moramo občutiti. Toda število 23 v primeri s števili prejšnjih let nas ne sme spraviti v malodušje — raje naj bi se vsak slovenski kristjan vprašal: Ali kaj molim za duhovniške poklice? Vsak poklic je izprošen, izmolen, je dar milosti, ki lahko pride sama od sebe, a ne obrodi sadu brez našega "da". Današnja družba se boji sleherne žrtve, pa tudi molitev ji je nekako odveč. Vsak bi menda rad na kaj lahek način prišel v nebesa, če še veruje vanje . . .

Francoski pisatelj René Bazin se je v svojem Magnifikatu dotaknil tudi vprašanja pomanjkanja duhovnikov. Takole pravi v svojem pesniškem jeziku: ". . . Tega ni kriv veliki Sejavec, temveč trda, neobdelana zemlja, pogorišče. Ali ste opazili, kako obilno seje Bog? V vsej naravi je za vsako živalsko in rastlinsko vrsto toliko semen, da nam na um prihaja beseda neizmernost, ko si hočemo predstaviti njegovo obilnost. Vsaka neumestnost zmanjšuje to njegovo velikodušnost. Nekaj podobnega je z duhovniškim poklicem. Duhovniški poklic je takorekoč splošen. Umira v nevhvaležnih dušah, ki so že zaradi tega grešne. Največkrat ga ubijejo starši, ki ga niso videli in čuvali, ali ga niso hoteli videti, ali pa so ga celo surovo odbili. Ta zgrešena vojska svetnikov se bo nekega dne dvignila zoper očete in matere, ki so zagrešili takšen umor! O, otročiči in mladeniči, ki me poslušate skupaj s svojimi starši, ki nimajo na svoji vesti takšnega greha, ker so resnični kristjani; če ste slišali klic — ne vem kdaj, ne vem kje, vi to sami veste — nikar ga ne pustite brez odgovora! Četudi ste bili poklicani že zdavnaj, odgovor morda vendarle ne bo prišel prepozno. Ne bo vam treba samim odstranjevati morebitnih ovir, pomagal vam bo Gospodar vsega, ki razpolaga s časom in z milijon sredstvi, ki si jih ne moremo niti zamisliti. Četudi doslej niste slišali klica in ga sprejeli, pomislite na poziv, ki vam ga pošiljam. Lep je ta klic, ker je težak in ker gre za rešitev duš. Lep je tudi zato, ker je rešitev odvisna od števila teh, ki iščejo edino Boga, zase in za druge . . ."

Z ozirom na duhovniške poklice je tudi avstralska Slovenija trda in neobdelana zemlja, prava puščava. V tem smó daleč za severno- ali južnoameriško Slovenijo in nič ne izgleda, da bi se kaj premaknili z mrtve točke. V četrto stoletje našega življenja na Peti celini je en sam novomašnik slovenske krvi stopil pred oltar, pa še ta pravzaprav ni zrastel v slovenski družbi. Ne, ni

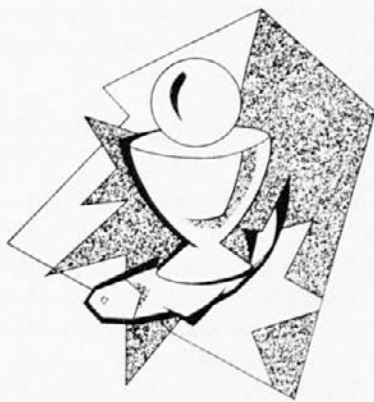

L. 26 — JULIJ 1977 — ST. 7

VSEBINA:

- Ni kriv veliki Sejavec . . .
— Urednik — stran 193
- Ostani zvest! (pesem)
— Anton Medved — stran 194
- Novi rod
— Bernard — stran 195
- Narod ob robu
— Jaka Naprošen — stran 197
- Zanimiva dejstva
— S.S. — stran 199
- Še ena stoletnica
— Martin Jevnikar — stran 200
- Slovenski dan
— stran 201
- Nekaj misli o koncertu
— P. Stanko — stran 202
- Evro-komunizem
— Po Nedelji — stran 203
- P. Bazilij tipka . . . — stran 204
- Izpod Triglava — stran 206
- V času obiskanja . . . — stran 208
- Izpod sydneyjskih stolpov
— P. Val in P. Lov. — stran 210
- Moja dota (pesem)
— M. Hartmanova — stran 211
- Canberrski paberki
— Jože Kapušin — stran 212
- Knjiga ni limona
— Osip Šest — stran 213
- Pota božja (povest-nadaljevanje)
— Srečko Selivec — stran 214
- Ljubzen do skupnosti
— stran 214
- Naše nabirke — stran 216
- Kaj pravite? Maša po televiziji
— P. Bazilij — stran 217
- Z vseh vetrov — stran 218
- Kotiček naših malih — stran 220
- Križem avstralske Slovenije
— stran 221

Novi rod

BILA je julijska nedelja. Ena izmed mnogih, ki si sledijo skozi štiri letne čase. Cerkev je bila polna do zadnjega kotička, a v njej je vladala zbrana tišina. Tega miru ni motil niti mestni vrvež, ki se je kot običajno odvijal preko trga in mostu tik pod cerkvijo, niti dokaj glasen razgovor ljudi, ki "prisostvujejo" maši po stari navadi kar na stopnišču pred cerkvenim pragom.

Vse je dihala svežino nedeljskega jutra. Rože na oltarju in po stenah so razkazovale barvno bogastvo stvarstva. Radovedni pogledi so božali oltar, ki je bil skrbno pripravljen za daritev. Na mnogih ustnicah si lahko razbral molitev, v očeh pričakovanje . . . V vse to dogajanje misli in pogledov se je vcepil mogočni glas orgel in zazvenela je pesem: "NOVI MAŠNIK BOD' POZDRAVLJEN . . ."

Na zgubanem obrazu starke se je zasvetila solza. Zatikala se je ob gubah, ki sta jih zarisala trpljenje in bolečina. Zarezal jih je tudi tisti oster življenjski veter, ko je izgubila moža — pa četudi s toliko mirne vdanosti v božjo voljo in rek: "Vzemi zemlja, kar je tvojega . . ." Solzo so ovirale gube materinske skrbi za otroke, ki so se porazgubili od doma. Posebno globoka je bila tista brazda, ki je bila sad tako voljnega darovanja sina Bogu — ni se uresničilo. Solza se je danes tu najdalje pomudila, nato pa nemoteno zdrsel ob srhu, ki je sprepleteval vse to zgarano bitje.

Ujela je glas novomašnega pridigarja. Ponoval je besede, ki jih je nedavno slišal. Zveneale so od onkraj telefonske žice: ". . . Le čakajte, farji, saj vas bo kmalu hudič vzell . . ."

Zdrznila se je. Takšno sporočilo je dobil slovenski duhovnik . . . Za trenutek se je raztresla in nova solza je našla pot po gubah njenega obraza. Nato se je s silo zbrala in poslušala dalje.

Duhovnik je sredi človeške družbe v vseh časih tako dvoumen, dvovreden. Za ene je nepotreben in odvraten, za druge skrajno potreben in privlačen. Za oboje pa je izzivalen, ker je njegov poklic pač drugačen od drugih poklicev.

Skupaj z govornikom se je starka zamislila

prav v izhodišče teh besed, v novi rod duhovnikov, ki so stopali, ki stopajo letos, ali pa bodo čez leta stopili na naš lepi slovenski prostor, ki ga je Bog obdaril z vsemi blagoslovi — v ta raj pod Triglavom, kakor pravi pisatelj Cankar.

Govornik je razvijal misli.

Ali sta res duhovnik in duhovništvo danes nekaj, kar ne spada več v naš moderni čas, v zadnjo četrtno dvajsetega stoletja? V čas, ko se je človek povzpел izven našega planeta, na Luno? V čas, ko bo — kakor pravi ruska revija Nauka in religija — z novim stoletjem prinesel tudi človekovo nesmrtnost, ko bo njegovo biološko bivanje postalo večno? V ta čas visokega napredka tehnike in vseh mogočih vej znanosti, ki Boga ne potrebuje? V čas, o katerem je že ob izteku prejšnjega stoletja nemški mislec Nietzsche dejal, da je čas BOŽJE SMRTI, na izpraznjeno božje mesto bajk in pripovedk devetnajstih stoletij krščanstva pa bo postavljen njegovo veličanstvo — ČLOVEK? In ta človek bo potem večni in srečen — srečen zato, ker ne bo nikogar več, kateremu bi se moral pokoravati. Ne bo več desetih zapovedi, ne bo več pekla in ne nebes, ampak en sam lep, sončen in prijeten dan na tem našem planetu, ki mu pravimo Zemlja . . .

In v ta čas, v to moderno dobo, v to križanje tako različnih misli in idej, stopajo danes novomašniki. Ali je sploh še kaj, ali je sploh še kakšna bilka, na katero se morejo oprijeti? V preteklosti so duhovniki delovali na vseh poljih. Bili so znanstveniki, umetniki, gospodarstveniki, narodni voditelji . . . Opravljali so občenanodno potrebno delo, ki ga nihče drugi opravil ne bi. Ta čas je za nami. Osvobojeni so vsega tega,

kar je pravzaprav bremenilo duhovništvo — zdaj pa izgleda, da je duhovnik naenkrat ostal praznih rok . . .

Eno, najvažnejše, mu je ostalo.

Tedaj je duhovnik odprl — EVANGELIJ.

V teh dneh sprejemajo tudi slovenski novomašniki knjigo, ki ne bo nikoli ostarela. Večno je mlada in nova, prav od tistih trenutkov, ko so jo evangelisti zapisali in jo je Kristus izročil svoji Cerkvi. Tako mlada bo ostala do zadnjega bivanja današnjega človeštva na našem planetu. In to knjigo življenja bodo morali držati visoko, pa četudi bodo potrebovali pomoč kot Mojzes na desnici in na levici. Tako visoko, da bodo bratje in sestre, ki so jim postavljeni za vodnike, zmogli začutiti ceno besedi, ki jih knjiga življenja vsebuje.

Podoba duhovništva, o kateri bi lahko govorili še in še, pa je nikoli ne bi izčrpali, ima tako v današnjem času in svetu nov vzpon, ki je osvobojen vsega človeškega, postaja pa samo božji. Prav v tem je tista neizpodbitnost duhovništva, ki bo trajalo do konca sveta. Še celo danes po domovini tako citirani filozof Cimić je zapisal: "Dokler bo človek človek, do tedaj bodo na svetu tudi ljudje, ki bodo verovali." To je osnova,

kjer ima duhovnik po božjem naročilu vlogo vodnika iz sedanjosti v večnost, vlogo posredovalca večne Resnice.

Naše življenje je kot ladjica. Včasih smo kakor apostoli ob tistem svetopisemskem dogodku, ko so drgetali, kajti ob krmilu je Gospod spal. Zdi se nam, da nas je Gospod pozabil. Imamo občutek nemoči, četudi verujemo, se trudimo biti dobri. Svet nas ne razume, prepričati nas hoče, da je vera odveč. Kot bi Gospod ob krmilu res spal in nas prepustil valovom . . . Toda ne! Bog bedi nad nami tudi danes. Leto za letom nam pošilja na brod krmarje, da ga vodijo skozi čeri v večnostni pristan . . .

Besede pridigarja so izzvenele. Starka se je zdrznila. Hvala ti, Gospod za vse! Tudi za trpljenje. Zadnja solza je zdrsula iz gube v gubo, v njej je zakipela vsa preteklost, preplavila je žrtve, umila boleče rane. Iz zadnje gube je privrela bistra in čista.

Novomašnik je dodal vinu v kelih kapljico vode. Biserno se je zasvetila kot starkina solza, ki se je prav takrat utrnila od zgubanega lica. In Gospod je vedel, da bo prinesla novo rodovitnost, ki raste samo iz žrtve.

Brez teh žrtev bi zmanjkalo novih krmarjev. . .
BERNARD

**BREZJE — prestol naše Kraljice —
MARIJE POMAGAJ**

NAROD OB ROBU

VSAKO LETO praznujejo avstralski Aborigini svoj posebni "narodni dan". Zanj so si izbrali petek prvega celega tedna v juliju (letos torej 8. julija), teden sam pa je postal znan kot "Aborigines Week". Obstoji v posebnem poudarjanju narodne identitete, razstavah aboriginske umetnosti in v predstavah starodavnih aboriginskih plesov. In naravno so na sporedu tudi konference, kjer se ti prvotni prebivalci Pete celine potegujejo za svoje tisočletne pravice.

Bela Avstralija gre nekako mirno mimo vsega tega dogajanja — skoraj bi rekel, da premirno. Britanska Avstralija ne želi leto za letom slišati zgodb o preteklih krivicah, ki jih je toliko časa, zlasti pa ob začetkih naselitve, zadajala Aboriginom. Bude ji težko vest. Etnična Avstralija pa pestuje lastne brige: sleherni narodna skupina neangleških priseljencev si utira pot javnega priznanja lastne identitete in čas kar prehitro poteka v skrbi za ohranitev lastne kulture novemu, tukaj rojenemu rodu. Res je bilo v teku let mnogo napisanega in izrečenega v oporo in dobrobit enakopravnosti vsega prebivalstva širne avstralske zemlje, tako temnopoltega kot belega iz vseh koncev sveta — mnogo je pri vsem tudi neiskrenosti, lepo zvencečih a praznih besed, ki v vsakdanjem življenju ne pomenijo veliko. Dokler bo na svetu človek, se bo za svoje pravice boril, pa naj bo v kateri koli deželi. Ta borba bo iskrena ali neiskrena, pravična ali krivična, iskanje najosnovnejših človeških pravic ali iskanja privilegijev . . .

Žal pri tem mnogokrat zmaga sila močnejšega in številnejšega, skratka tistega, ki si s svojimi komolci utre pot skozi množico . . .

Aborigini hočejo s svojim "narodnim tednom" in ob svojem "narodnem dnevu" pokazati nase kot narod. Njih klic velja njim samim, ki se probujajo iz otopelosti po prestanih krivicah, velja pa tudi belemu pre-

bivalstvu. Izraziti hoče željo in zahteve po pravičnem deležu zase in svoje otroke v današnji in bodoči Avstraliji, ki je narod v razvoju. Naša multikulturna družba mora imeti prostorček tudi zanje, ne le v besedah in na papirju, ampak v vsakdanjem dogajanju.

Zgodba preteklosti teh prvotnih in edinih pravih Avstralcev nam v glavnem ni neznana. Žalostna je, a tako globoko resnična. Po najnovejših arheoloških najdbah gre okoli 40.000 let nazaj v predzgodovinsko dobo, ko se je na naši celini pojavil človek. Aborigini so upravičeno ponosni na to svojo starodavno preteklost, na svojo preprosto kulturo, četudi jo v danih razmerah niso znali in mogli razviti. Še je tu, njim daje svoj edinstveni pečat, nam pa je tudi kaj zgovorno pričevanje. Prihod Evropejcev je bil brezvesten poseg v njih življenje, do katerega so imeli vso pravico. Grozil jim je ne le z uničenjem njih načina življenja, ampak s popolnim uničenjem naroda kot takega. Mnogim prvim priselencem so Aborigini veljali nič več kot živali, ki jih je treba iztrebiti, njih zemljo, edino posest, pa jim vzeti iz rok. Vemo, da so jih na primer v Tasmaniji na silo uničili do zadnjega. Pa tudi na celini so jih načrtno trebili, jih streljali kot zajce ter jim zastrujali studence, da bi se jih čim prej znebili . . . Dejstva nas danes navdajajo z gnusom in sramom obenem. Česa vsega je zmožen "kulturni človek". . .

Ne čudimo se, da so Aborigini v borbi za goli obstanek napadali koloniste ter branili zemljo, na kateri so se njih rodovi skozi dolga tisočletja rojevali, živeli in umirali. A kaj so mogli s svojim primitivnim orožjem proti puškam, še manj proti brezobzirni in dominantni miselnosti belcev! Zanje se je v kratkem času podrla vse stalno in nesprenemljivo v dolgi dobi brez koledarja in napredka. Komaj nekaj peščic teh bednih otrok narave se je ohranilo na severu naše celine ter jim je uspelo ohraniti več ali manj prvotnost, odmaknjeno zaradi klimatskih razmer še danes od "civilizacije". Ostali so bili prisiljeni spremeniti način življenja. Običali so na robu nove družbe, ki jih je oropala vsega, jih pokvarila s svojo brezobzirnostjo, modernimi razvadami in napakami, zlasti pijančenjem, v svoj novi avstralski okvir pa jih ni sprejela. Saj se s sprejemom obleke ne da istočasno spremeniti barva kože, ki je oznanjala manjvrednost; kaj šele miselnost in značaj, ki temeljita na tisočletni tradiciji preprostega in počasnega tempa življenja. Aborigini je del avstralske sanjave narave, ki mu je dala svoj večni pečat.

Eno se priselencem ni posrečilo: želja, da bi Aborigini izginili z obličja avstralske celine, se jim ni izpolnila. Trdoživost, ki jih je ohranila v borbi za obstanek skozi tisočletja, je tudi v tej borbi z belim priselencem premagala najhujše. Danes živi v Avstraliji okrog 150.000 prvotnih prebivalcev. Niso nikako "umi-

rajoče ljudstvo", nikak zgolj "zanimivi ostanek ljudstva predzgodovinske dobe". So narod, ki raste. Etnična skupina dvajsetega stoletja, kot sleherna naša skupina belih priseljencev. Imajo lastne občutke, želje, voljo do življenja in razvoja, pa tudi dovolj zmožnosti, ki naj jih s pravilno pomočjo avstralskih oblasti uspešno razvijajo. Kot take jih moramo sprejeti — pravico imajo do dostojnega, človeku vrednega življenja na lastni zemlji. Predolgo so stali na robu družbe kot žalostna in nema priča krivic, ki so se jim godile.

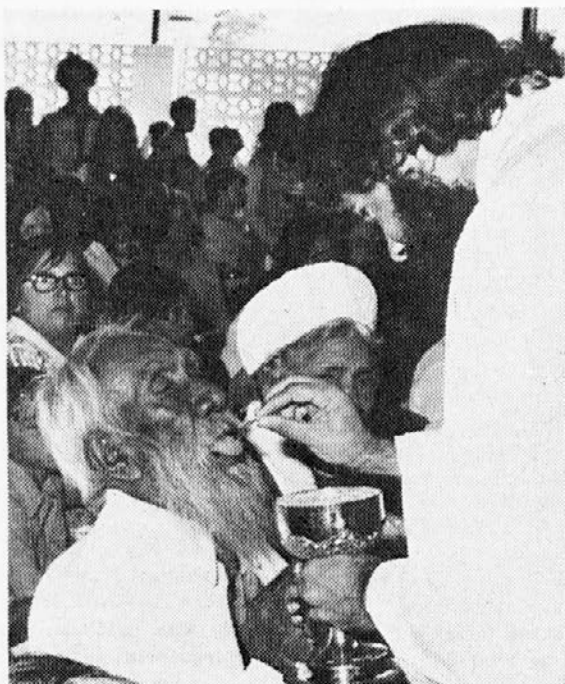
Sleherni narod ima svoje dobre in slabe lastnosti, svojo karakteristiko. Narodi niso kot kovanci, ki so šli skozi isti proces in jih med sabo ne ločiš. Grade jih zgodovina, možnosti razvoja, dobri voditelji . . . Mnogo dejavnikov vpliva na narodni značaj, tudi način življenja in podnebje dežele, v kateri ljudstvo živi. Pa o tem mi menda ni treba pisati, saj smo zlasti v Avstraliji v stalnih stikih s tolikimi člani različnih etničnih skupin, da nam razlike narodnega značaja niso tuje in nepoznane. Tudi Aborigine je treba sprejeti kot take — vse prevečkrat se je od njih zahtevalo in se še zahteva, da se "pobelijo" po značaju in obnašanju. Nekaj nemogočega. Da vzamem samo en primer: niti s silo ga ne boš navadil na štednjo, če ima v sebi tisočletno prepričanje, da je dnevu dovolj njegova lastna teža, brez misli na jutri. Je pa v njem tudi toliko dobrega, naravnega, vrednega občudovanja in zmožnega razvoja. Kot druge etnične skupine okrog naše tudi njihovo in zlasti njihovo ne moremo presojati po lastnem

kopitu. Celo pri najboljši volji nuditi jim pomoč, so oblasti marsikdaj storile napačne korake in zašle v spodrsljaje, ki uspehov niso prinesli, pač pa nepričakovane posledice. Tako zlahka se je znajti v slepi ulici, če zapustimo avenijo bratstva in medsebojnega iskrenega razumevanja ter svobode. In dosti časa vzame, da bo končno morda le zaceljena rana stoletnih krivic . . .

Eno je gotovo: kot sleherna etnična skupina v Avstraliji imajo tudi Aborigini popolno pravico do lastnega obstoja in razvoja, do razvoja lastne kulture, do soodločanja v javnem življenju. Teh pravic se tudi vedno bolj zavedajo in so z zahtevami tudi vedno glasnejši. Kot se potegujemo za lastne pravice, moramo tudi njim dati prav. Še toliko bolj ob mislih na vse, kar so s prihodom belega človeka na Peto celino doživeli, pretrpeli in — izgubili . . .

Papež Pavel VI. je leta 1970, ob priliki obiska v Sydneyu, Aboriginom povedal: ". . . Vemo, da imate svoj življenjski način, ki je lasten vašemu geniju, kulturi, ki jo Cerkev spoštuje in za katero vas ne sme nihče siliti, da se ji odrečete . . ." Kot kristjanom morajo biti tudi nam te besede tako iskrene, kot so bile izrečene. Pavel nam jih je položil ne le v ušesa, ampak v srce. Ko spoštujemo tuje, pa četudi je to nenavadno, preprosto, aboriginsko — spoštujemo s tem svoje.

JAKA NAPROŠEN

Pat Dodson, prvi Aborigin-novomašnik, obhaja svoje najbližje (v maju 1975).

ZANIMIVA DEJSTVA

KO JE pred dobrimi tremi leti rdeča republika v Čilu doživela polom, je bil ta dogodek za svet na tej in na oni strani železne zavese nekaj nepričakovanega. Prvič se je dogodilo, da je komunizem izgubil oblast, ko jo je imel trdno v svojih rokah. Največje je bilo presenečenje za ljudi, ki so vladali in si niso mogli misliti, da bi jim kdo mogel spodnesti tla.

Ko je s trdo roko začela delati red v deželi vojaška vlada, so se dotlej vladajoči razbežali na vse strani. Mnogo jih je vlada polovila po skrivališčih in poslala v koncentracijska taborišča, kjer so jih po resnih preiskavah ali sodili za zločine, ali pa poslali domov, če niso bili krivi. Druga plast teh ljudi je iskala rešitev v begu preko meja, k sosedom, ki pa so jih koncentrirali in nadzirali. Najbolj nervozni so se zatekli v poslaništva tujih držav s prošnjo za azil. Samo ene skupine ni bilo videti nikjer: borcev, ki bi tvegali svoje življenje v boju proti "reakciji".

Začelo se je drugo poglavje te tragedije. Kam s temi begunci? Zveza narodov je potom svojega urada za begunske zadeve začela na eni strani pogajanja, da smejo Čile zapustiti skrivači po poslaništvih, ki jih je bilo na stotine, pa tudi drugi, ki bi hoteli iskati boljših dni izven meja svoje domovine; na drugi strani pa je začela iskati države, ki bi bile pripravljene nuditi čilenskim beguncem zavetje.

Znani strokovnjak v teh vprašanjih, Evdozij Ravines, ki komunizem pozna iz lastne skušnje, je napisal o tem vprašanju članek, ki ga je priobčila buenosaireska "La Prensa", kjer med drugim pravi: "V vseh starih je v komunizmu teorija ena reč, druga, popolnoma različna, pa je praksa." Tako je bilo tudi v tem primeru. Človek bi pričakoval, da bo Rusija in vse pod njenim okriljem živeče rdeče države z ljubeznijo in hitrico ponudile čilenskim brezdomcem gostoljubje, kakor se spodobi med brati. Pa ni bilo tako. Velika Rusija je obotavljaje ponudila roko tridesetim beguncem. Vzhodna Nemčija je obljubila streho 400 beguncem, sprejela jih je pa le 228. Osem ljudi so sprejeli Čehi, tri pa Bolgari. Madžarska je dala streho 314 ljudem, Romunija pa 1149. Titova Jugoslavija je sprejem beguncev odklonila.

So se pa le boljše odrezale "kapitalistične" države: Zahodna Nemčija jih je sprejela 850, Švedska 600, več stotin Švica in zelo veliko Francija, menda 5000.

Novo razočaranje Čilencev v rdečem rajju je bilo, da jih niso kar nič lepo sprejeli in da so trdo ravnali z njimi. Solženicin je po francoski televiziji vedel povedati, da so bili čilenski begunci v Romuniji poslani

na delo v tovarne, kjer so delali orožje, ki ga je romunska vlada prodajala — sedanji čilenski vladi.

Tretje poglavje te zgodbe pa je — beg iz rdečega raja. Vse beži proti kapitalističnemu Zahodu! Veliki komisar za politične begunce pri Združenih narodih je dal objaviti statistiko o usodi teh čilenskih beguncev. Ta pove, da je na primer v Vzhodni Nemčiji od 228 beguncev ostalo v juliju 1976 le še 53, drugi so se pretokli na Zahod. Iz Bolgarije so ušli še tisti trije, ki jih je sprejela. Na Madžarskem jih je bilo od 314 le še 46. V Romuniji jih je od 1149 ostalo še 289. Kuba jih je sprejela 517 — od teh jih je ostalo še 111, drugi so ušli v Mehiko ali Venezuelo itd. Znak, da jim tudi ameriška oblika komunizma ne prija.

Po računih Visokega komisariata pri Združenih narodih je do julija lanskega leta 80% čilenskih beguncev, ki so se naselili po rdečem svetu, poiskalo pot v kapitalistično svobodo. Zanimivo bi bilo zasledovati nadaljna uradna poročila, ali jih je onih 20% ostalo kjer so, ali pa so ali bodo sledili zgledom svojih tovarišev...

Svoj članek zaključuje E. Ravines takole: "Mnogo je elementov, ki dokazujejo neuspehe in polome komunističnega režima. Toda ta primer čilenskih političnih beguncev in njihovega množičnega bega iz rdečih dežel brez dvoma ni najmanjši. Ta beg je znak, da je rdeča ideologija v razsulu, kar bo imelo za posledico strašno razočaranje pri svojih pristaših in početek neizogibnega duhovnega poloma. To so znaki, da komunizem začneja izgubljati svojo bitko."

Morda so besede preveč optimistične, a gornje številke so dejstva, ki se jim svet danes čudi.

Kar nas je šlo Slovencev ob koncu revolucije na pot izgnanstva in begunstva, a iz diametralno nasprotnih razlogov, poznamo dodobra probleme človeka, ki zapusti svojo domovino in išče v tujem svetu prostorčka za svojo eksistenco. Vendar je bila v našem primeru ena važna razlika. V pijanosti zmagoslavja nas je takrat v letu 1945 svet gledal z nezaupanjem, češ: nekaj so le morali zakriviti, da beže od doma... Ko so pa rdeči Čilenci prihajali preko meje, jih je vse pomilovalo, od cerkvenih dostojanstvenikov pa do najbolj zagriženih kapitalistov, češ: kakšna krivica se jim godi. Nič ni pomenilo, da so se v Čilu našli možje, ki so odločno rekli, da je dovolj tatvin, zapravljanja, umorov in uničevanja domovine...

Kako čudno so dostikrat brušene prizme, skozi katere močni svet, nevreden svobode v kateri živi, gleda na dogodke okrog sebe. Kakor da bi se ne tikale njega samega.

S.S.

Kar je oče dobrega prejel od svojih starih, mora zapustiti svojemu sinu; kar se je mati hvalovrednega naučila od svoje matere, bo zapustila tudi svoji hčeri.

ANTON MARTIN SLOMŠEK

V SE ENA STOLETNICA

Za lansko stoletnico Cankarjevega rojstva obhajamo letos stoletnico rojstva njegovega brata-duhovnika Karla. Naj se je spomnimo s tem člankom MARTINA JEVIKARJA (letošnji Goriški Mohorjevec koledar), saj je vredna spomina.

Karlovega osebnega in najglobljšega poznajna brata Ivana pri lanskim slovesnostih skoraj niso upoštevali — so pač hoteli Cankarja prikazati kot marksista. Vendar je bil on, ki je Ivanu z vso iskrenostjo napisal v osmrtnico: "Okrepčan s tolažili sv. vere se je preselil v večnost uživati Resnico, Lepoto in Dobroto, ki ji je skušal služiti s svojim delom."

OB STOLETNICI rojstva Ivana Cankarja se je le malo govorilo o njegovem bratu Karlu, čeprav sta si bila izmed vseh bratov in sester najbližja. Ivan mu je pisal sto pisem, ki jih je Karel skrbno hranil, medtem ko je Ivan vsa njegova raztrgal. Pismeni stiki med njima niso bili samo pogosti, "temveč tudi globoki, za študij Ivanovega dela in življenja izredno dragoceni. Pisma kažejo, da mu je pomagal pri pripravljanju Vinjet, ga obveščal o ljubljanskem literarnem dogajanju, mu bil posrednik pri Andreju Kalanu." (Cankarjevo ZD 26, 293). Toda Karel sam je bil toliko nadarjen, delaven in uspešen v življenju, da je prav, da se ga spomnimo.

Rodil se je 14. oktobra 1877 na Vrhniki kot deveti izmed dvanajstih Cankarjevih otrok. Bil je poldugo leto mlajši od Ivana (rojen 10. maja 1876) in za Ivanom je odšel v Ljubljano na gimnazijo. Do pomladi 1895, ko je Ivan prvič padel pri maturi, sta stanovala skupaj. Ivan je želel, da bi se tudi Karel posvetil literaturi, zato ga je k temu večkrat spodbujal, tudi v pismih z Dunaja. Karel se je pridružil dijaškemu društvu Zadruga in bil njen tajnik, kot dijak je sodeloval z izvirnimi in prevedenimi črticami in gledališkimi poročili v Slovincu, Domu in svetu, Ljubljanskem listu in Zgodnji Danici. Zaradi svoje bistrosti je kmalu zaslovel kot "Cankar mlajši". Da je mogel v gimnazijo, so mu pomagali razni dobrotniki, "sprva zlasti Luka Jeran, ki mu je plačeval hrano in stanovanje v Ljubljani" (Cankarjev album, 237), v višji gimnaziji pa se je zelo osamosvojil, podpiral pa je tudi Ivana na Dunaju in plačeval njegove ljubljanske dolgove. Že v šesti gimnaziji ga je Ivan prosil za denar, po maturi mu je poslal desetak in pozneje pogosto iz Sarajeva. Decembra 1908 mu je Karel jamčil (in pozneje sam plačal) za tisoč kron posojila pri Kmetijski posojilnici na Vrhniki, češ da potrebuje denar za poroko. Karel pa je vse življenje podpiral tudi druge sorodnike.

Po maturi 1900 je stopil v ljubljansko bogoslovje, po prvem letniku pa je odšel v Sarajevo. Zakaj je odšel v Bosno, poroča Izidor Cankar naslednje: "Ko je Karlo Cankar končal prvi letnik bogoslovja v Ljubljani, je o počitnicah 1901 potoval z župnikom (nekdanjim

vrhniškim kaplanom) P. Bohinjcem po Bosni. Tedaj je v njem dozorel sklep, da bo nadaljeval teološke študije v Sarajevu. Odločila sta ga dva motiva. Bosna se mu je zdela deželja, ki je po sebi ugodna delovanju katoliškega duhovnika, ker da je nekakšna misijonska zemlja. Drugi razlog se je nanašal na Ivana. Karla je že kot dijaka mikalo javno delo, in ko je stopil v semenišče, se ni odpovedal upanju, da bo tudi kot duhovnik imel kako javno, najbrž časnikarsko vlogo. A ker je pričakoval, da bo tudi Ivan posegel v politično, morda časnikarsko življenje — saj mu je 1900 (22. marca) pisal: "Še par let, pa se bomo videli v javnosti" — se je zbal, da bi se z bratom sovražno srečal v svetu. Zato je mislil, da stori bolje, če se umakne v daljno in drugojezično Bosno." (Pisma I, 125—6).

O tej svoji bosanski odločitvi je pisal tudi Ivanu in ta mu je 5. oktobra 1901 pisal daljše pismo in mu odločno odsvetoval ta "neumni in otročji korak", ker "nisi koristil nikomur, sebi pa si škodoval". Karel je vztrajal in 12. julija 1903 pel na Vrhniki novo mašo. Nato je bil katehet na dekliški šoli v Sarajevu, od 1906 do 1917 glavni urednik Hrvatskega dnevnika, ki je začel tega leta izhajati pod pokroviteljstvom sarajevskega nadškofa Josipa Stadlerja ter je zagovarjal katoliško in trialistično politiko. Izkazal se je za zelo spretnega in nadarjenega časnikarja in je list visoko dvignil. Zaradi pisanja je bil večkrat cenzuriran in obsojen na denarne kazni. Tudi Ivan je v listu sodeloval z nekaterimi izvirnimi črticami, ki so izšle v hrvaškem prevodu. V jeseni 1917 je Karel uredništvo odložil, ker je prišlo do nesoglasja z nadškofom, ki je majniško deklaracijo najprej pozdravil, potem nastopil proti njej. Karel pa jo je podpisal. Od 1922 je urejal nabožno Nedeljo.

Od 1908 do 1923 je bil Karel škofijski tajnik, od 1908 monsignor, od 1923 kanonik, a že naslednje leto je bil upokojen, ker se je sprl z vlado. Pozneje je bil župni upravitelj v Lukavcu pri Tuzli in tu je bil 1937 dokončno upokojen. Ostal je v Sarajevu z zelo skromno pokojnino, s katero se je komaj preživljal, po operaciji na obeh pa je skoraj popolnoma oslepel. Po zadnji vojni

se je 1950 naselil v Ljubljani v frančiškanskem samostanu in tu je umrl 9. februarja 1953.

Ivan je Karlu pred odhodom na Dunaj izročil svojo korespondenco, nekaj rokopisov in pesmi svojih prijateljev. Pisal mu je sto pisem, v katerih mu je natančno in odkritosrčno poročal o svojem življenju, nazorih, literarnem delu, o namenu posameznih spisov, tendenci, načrtih, mnenje o sodobnikih in drugo. Zato so ta pisma neprecenljive vrednosti za poznavanje Cankarja. Ohranil je tudi nekaj drugih pisem, naslovljenih na Cankarja, več rokopisov pesmi in proze. Vse gradivo je 17. marca 1948 izročil Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Pomagal je Izidorju Cankarju pri urejanju pisateljevih Zbranih spisov "z mnogimi bibliografskimi podatki, ki bi brez njih marsikatera nadrobnost v pisateljevem delu in življenju nikoli ne bila razrešena. Skupaj z bratrancem Izidorjem je pripravil ilustriran opis bratovega življenja, vendar se ta načrt ni uresničil." (Cankarjev album, 237).

Ivanu ni pomagal samo z denarjem, ampak tudi z nasveti, posredovanji pri ljubljanskih urednikih, zlasti pri Andreju Kalanu. Novembra 1905 go je obiskal na Dunaju, potem ga je spravil v Sarajevo, kjer je bil od 9. septembra do 10. novembra 1909 gost nadškofa Stadlerja in kjer se je spravil v Bogom. Na smrtni postelji mu je pomagal obuditi popolno kesanje, spovedal pa ga je Finžgar.

Ivan je čutil bratovo skrb, zato se mu je v pismih pogosto opravičeval, na primer: "Jaz mislim, da mi boš verjel na besedo, če Ti porečem, da nisem napravil nikoli nobenega človeka nesrečnega — kar je zame glavno! — in da nisem stopil nikoli tako globoko, da bi me bilo samega sebe sram. Toliko, upam, da je dovolj." (18. maja 1903). Vsa pisma so pristrčna, res bratovska. V naslovih je pisal njegovo ime kot dijaku Dragetin, v bogoslovju Karl, v Sarajevo osemkrat Karlo.

Delo Karla Cankarja še ni raziskano, zato še nimamo jasne predstave o njegovem pomenu.

Slovenski dan v Argentini

... praznujejo argentinski rojaki že dolgo vrsto let. Vsaj en dan jih združi kot svobodne Slovence vse, tudi take, ki hodijo skozi leto svoja pota in imajo različne ideje. Kaj ne bi nekaj podobnega zmogla tudi svobodna avstralska Slovenija?

Lepo je bilo videti množico rojakov tudi letos na že 22. tradicionalni prireditvi Slovenskega dne, ki ga je pripravil Dom v San Martinu, pod okriljem Zedinjene Slovenije.

Dan je bil sončen kot malo takih, kar je ustvarilo tako pristrčno razpoloženje med rojaki.

Poskrbljeno je bilo za duha in telo. Pri slovesni dopoldanski maši, ki jo je daroval Msgr. Anton Orechar, je ubrano prepeval Sanmartinski pevski zbor. Opoldne pa so si številne družine privoščile izbranih jedil skupnega kosila, ki so ga pripravile slovenske žene iz okoliša.

Največ se nas je pa zbralo pri popoldanski prireditvi. Krekovo geslo "Ni delovanja brez združevanja" je povezovalo vse misli. Sledili so nastopi dveh pevskih in treh folklornih skupin. Odrski prizor, po zamisli g. Antona Pavliča, je ustvaril toplo vzdušje med udeleženci. V nagovorih sta g. Marjan Loboda, predsednik Zedinjene Slovenije in g. Franc Zorec, predsednik Doma v San Martinu, pozivala k sodelovanju z našo organizirano skupnostjo.

Slavnostni govor Slovenskega dne je pa imel zaslužni javni delavec č.g. Jože Košiček. Sijajno je orisal lik Janeza Evangelista Kreka in opozoril na naše naloge v izseljenstvu. Njegove bogate misli so vsi zbrani sprejeli z velikim aplavzom.

Občinstvo je z navdušenjem sprejelo predlog, da se vsem rojakom po svetu pošlje pozdrav iz tega Slovenskega dne, ki se glasi takole:

SLOVENKE IN SLOVENCİ V ARGENTINI, ZBRANI POD GESLOM DR. JANEZA EVANGELISTA KREKA "NI DELOVANJA BREZ ZDRUŽEVANJA", POŠILJAMO IZ SLOVENSKEGA DOMA V SAN MARTINU OB PRILIKI SLOVENSKEGA DNE VSEM ROJAKOM ŠIROM ZEMELJSKE OBLE TOPEL IN ISKREN POZDRAV Z ŽELJO, DA BI IZ NAŠIH VEDNO TESNEJŠIH VEZI PORASLA MOGOČNA SVOBODNA SLOVENIJA V SVETU.

Sledil je družabni del ob zvokih Slovenskega instrumentalnega orkestra iz Carapachaya.

NEKAJ MISLI O MLADINSKEM KONCERTU

KAR HITRO se bliža dan nastopa v Canberri in verjetno marsikoga mladih priganja k pogostejšim vjam. Vsakdo nastopajočih si gotovo želi, da bi bila njegova izvedba čim boljša. Ta prizadevnost lahko samo pozdravimo.

Rad bi omenil, da je imel lanski sydneyški koncert širok odmev — v več ozirih. Brez dvoma so bili vsi nastopajoči hvaležni številnim udeležencem: že s prisotnostjo so jim izkazali zaslužen priznanje. V času po koncertu sem dobil več nasvetov, tako s strani izobraženih muzikov kot občinstva na splošno, kako bi izvedbo in uspeh teh naših koncertov lahko še izboljšali. Tudi kritike je bilo — pravične in dobronamerne, pa tudi zelo enostranske. Dobro se zavedam, da organizacija in izvedba zaostaja za podobnimi predstavami, ki jih prirejajo po televiziji, radiu ali koncertnih dvoranah profesionalne osebe na tem polju. Mi smo amaterji in začetniki — upam, da bo z leti boljše. Zavedati se moramo vsi skupaj, da je ta koncert le skromen poskus, s katerim naj bi slovensko mladino vzpodbujali k ljubezni do naše peesmi — v upanju, da jo prav to tudi osebno poveže med seboj. Zato sem hvaležen mladini, ki se je doslej v takem številu odzvala vabilu k sodelovanju. Zahvalen sem staršem za ves trud in stroške, ki jih vlagajo v ta namen. Enako sodnikom za njihovo odgovorno (in včasih zelo nevhaležno) ter težko nalogo, ki pa je nujno potrebna. Imeli smo srečo, da smo doslej dobili za to sposobne in ugledne osebnosti, ki zaslužijo spoštovanje nas vseh.

Da bi pri tem vsakoletnem nastopu prišla bolj do izraza čista ljubezen do slovenske pesmi in glasbe, so nekateri svetovali, naj bi naš koncert ne bil natečaj, tekmovanje, ampak zgolj nastop mladine brez vsakega ocenjevanja. S tem bi se tudi izognili neprijetni napečnosti, ki je pri nobenem tekmovanju ni mogoče popolnoma zatreti; pa tudi nevšečnostim, ki zlahka koncertu slede, zaradi različnih sodb občinstva, ki ne soglašajo z ocenami postavljenih sodnikov.

Predlog sam osebno pozdravljam in če bi mogli to

doseči, bi bilo idealno. Toda naj pripomnim, da način, ki smo ga izbrali, ni naš izviren. Saj so podobna tekmovanja širom sveta in tudi doma v Sloveniji. Če pomislimo še na običajni glavni namen takih tekmovanj, je ugotoviti enake ali podobne cilje, ki jih razodeva tudi naš koncert:

1. Predstaviti širši javnosti kulturno delo, ki ga mladi ljubitelji glasbe in petja gojijo ne le v lasten užitek, ampak tudi za druge.

2. Vzbuditi nove ljubitelje te umetnosti k delu, stalnim vjam, izpopolnjevanju in dajanju svojega bogastva drugim.

3. Priznati uspeh najboljšemu. Tega lahko prisodi publika (v našem primeru bi bilo to verjetno zelo pristransko) ali pa posebej izbrani ljudje s primerno izobrazbo na glasbenem polju.

Če bi opustili te tri važne nagibe naših nastopov, tudi tretjega, bi zelo verjetno ne dosegli tistega, kar želimo s koncerti doseči. Tekmovalni duh, ki je človeku vrojen in je sam na sebi zdrav, pokaže svojo silo pri boljši pripravi in svoje zadoščenje v priznanju za trud. Potrebno pa je seveda poudariti, da tako priznanje ni dokončno merilo kvalitete nastopajočih, še manj sodba o njih sposobnostih, ki jih še lahko razvijemo v bodočnosti. Obenem pa je ocenjevanje tudi idealna priložnost za vse nastopajoče, da dobe strokovno mnenje več oseb, na kakšni višini je njih izvajanje in nastop kot tak. To brez dvoma slehernemu lahko mnogo koristi pri nadaljnem izpopolnjevanju.

Drugi najmočnejši predlog pa je bil, naj bi znižali starost nastopajočih, ali pa sprejeli še novo kategorijo k dosedanji, ki bi zajela vse mlajše do trinajstega leta.

Število nastopajočih bi se s tem občutno povečalo, kar bi pomenilo, da bi se koncert prehudo zavlekel. Že dosedanja nastopa sta trajala preko tri ure. Pri tem moramo računati še na to, da bi bilo mlajših verjetno neprimerno več.

Res pa je, da se mnogi otroci začno posvečati petju ali učenju instrumentov že zelo zgodaj. Potrebno bi bilo podpreti tudi njih in jim dati priliko, da jih slišijo poleg učitelja in staršev tudi drugi, jih nagradijo s ploskanjem in s tem navdušijo za nadaljnje delo. To priliko ima večina mlajših — tako v skupini kot posamezno — na splošnem pri raznih prireditvah naših šol. Je pa zelo sprejemljiv tale nasvet, ki je prišel z več strani glede nastopov mlajših: v okviru vsakoletnega vseavstralskega koncerta mladincev naj bi uvedli tudi vsakoletno prireditev mlajših — neke vrste: Pokaži, kaj znaš! Na tem koncertu bi lahko nastopil vsak slovenski otrok do trinajstega leta, posameznik ali skupina,

z igranjem ali petjem, pa morda še z deklamacijo ali podobnim nastopom. A ta nastop mlajših bo moral biti že zaradi števila otrok krajevnega značaja (Sydney, Melbourne, Adelaide), kar bo tudi lažje izvesti. Ideja je bila z naše strani že sprejeta, tu je objavljena, podrobnosti in datum pa boste v kratkem zvedeli.

Morda se kdo tudi ne strinja s tem, da nekateri mladinci nastopijo dvakrat ali celo trikrat. Kdor pozna naše skromne razmere, bo razumel, da ni vedno lahko dobiti dovolj ljudi za razna kulturna delovanja. Tako se zgodi, da mladega in navdušenega človeka pritegne več dejavnosti. Tudi to je znak povezanosti mladine med seboj. Menim, da bi bilo napak, če bi osebo, ki se trudi z vajami pri cerkvenem zboru, jo zanima narodno-zabavno petje, obenem pa igra pri orkestralni skupini, ne bi pustili nastopiti v vseh teh treh kategori-

jah, ki jih naš koncert ocenjuje in tekmujejo popolnoma ločeno. Napak pa bi bilo, če bi kdor koli nastopil dvakrat v isti kategoriji, saj bi tako tekmoval sam s seboj. Zato pravila našega koncerta tega ne dopuščajo.

Trdno upam, da bodo ti naši skupni napor, zlasti naših staršev in naše mladine, enkrat obrodili trajne sadove za slovensko skupnost v Avstraliji: ohranitev slovenskega imena, jezika, pesmi, glasbe in kulture ter tradicije nasploh. Vaše žrtve danes sejejo seme slovenske zavesti, ki bo morda napajala še tretji in četrti rod za vami. V tem vas ne more nihče nadomestiti — hvaležni smo vam. Le pomagamo vam lahko pri vaših osebnih naporih s prilikami za poglobitev skupnosti v eno slovensko družino — in tako priliko vam vsem nudimo tudi s temi koncerti.

P. STANKO

EVRO-KOMUNIZEM

DANES kaj pogosto slišimo ali beremo besedo "evro-komunizem". Naj bo tudi nam jasna, kaj pod njo svet razume.

V Italiji, Franciji in Španiji se zadnji čas pojavlja neka nova oblika komunizma. Voditelji komunističnih strank v teh deželah vedno bolj poudarjajo, da pojmujejo demokracijo v smislu zapadnega vzorca, to je: ne zagovarjajo razrednega boja in revolucije, priznavajo obstoj več strank in sodelovanje z nekomunističnimi bloki. Tudi so že večkrat — bolj ali manj glasno — obsodili diktatorske metode v komunističnih državah in zatiranje človečanskih svoboščin, kot je to v primeru protestov zadnjega časa na Čehoslovaškem, v Rusiji in podobno.

O tej povsem novi poti, ki jo hočejo — vsaj na zunaj — hoditi voditelji komunizma v nekaterih zapadnih državah, danes mnogo razpravljajo politiki in družboslovci. Sprašujejo se, koliko je mogoče tem zagotovilom verjeti. Evro-komunizem je le še vedno komunizem, ta pa je doslej prelamljal obljubo za obljubo ter pod najlepšo vabo prinesel veliko gorja.

Zato so mnogi prepričanja, da je vse skupaj le taktika komunizma, da bi tako preslepil ljudi (zlasti italijansko in špansko lahkoverno ljudstvo), ko bi pa dobili oblast v roke, bi uvedli običajno "diktaturo proletariata" ali "ljudsko demokracijo" z nadvlado komunistične stranke. So pa tudi drugi, ki resno verjamejo zlasti italijanskemu voditelju Berlinguerju, češ da je že dokazal svojo dobro voljo, ko se drži dogovora z vladajočo stranko. Toda ali je to že tudi dokaz, da bo držal obljube, če sam zavlada?

V reviji italijanskih jezuitov "Civiltà Cattolica" je

pater Fagone pojav evro-komunizma obdelal bolj z ideološke strani. Zastavil si je vprašanje, ali je model kolektivistične ali komunistične družbe vobče mogoče združiti s pluralističnim oz. demokratičnim modelom? Na to vprašanje doslej komunisti še niso dali jasnega odgovora. Pater Fagone ugotavlja, da je med komunisti danes morda res čutili neko nujnost, da se otresejo integralistične in fašistične razlage Marxovega nauka. Te nauke hočejo po svoje razlagati in to imenujejo "revizijo marksizma". Toda marksističnih ideoloških naukov ni mogoče ločiti od njegovih gospodarskih načel. Če hočejo torej reformirati ene, morajo nujno tudi druge.

Brez dvoma je nekaj marksističnih naukov dobrih in koristnih, piše imenovana revija. Zgodovinsko izkustvo pa vendar dokazuje, da "je večji del Marxovih znanstvenih napovedi zmotnih", kot na primer njegova napoved skorajšnjega razpada kapitalizma, proletariacija širokih plasti ljudstva in obubožanje delavstva. "Kjerkoli marksizem prevzame oblast v nerevidirani obliki, se pokažejo velike napake sistema." Obstoj teh nasprotij med naukom in prakso v socialističnih deželah ter ponovni strah planskega gospodarstva priznava celo samo vodstvo italijanske KP. Odprava zasebnega imetja, kar zahteva Marx, vodi povsod v državni kapitalizem, ki združuje vso politično in gospodarsko moč v eni roki. Ta pa razmer ne izboljša. Ravno nasprotno: uniči vsako privatno iniciativo in vso človeško svobodo . . .

Je torej verjeti evro-komunizmu? Smo že enkrat napisali, da iz strupene korenine ne morejo rasti drugačne kot strupene mladike. Kje je cepivo, ki jih bo požlahtilo in jim odvzelo strup? Kdo je, ki jih zna cepiti?

4. julija 1977

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
 Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
 Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
 Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
 Tel.: 861-9874

● V poročno knjigo smo zadnji mesec vpisali dva nova imena: 2. julija sta stopila pred oltar slovenske cerkve **Oton Peklar** in **Ana Lukanc**. Ženinov rojstni kraj so Lože pri Laškem, krščen pa je bil v Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah, dočim je nevesta iz Gorice pri Oplotnici, krščena v Čadramu. Naše čestitke!

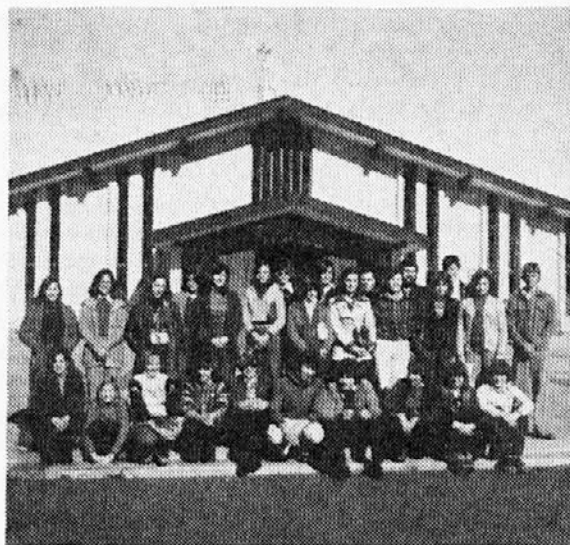
Otonu je prva žena Olga r. Javornik pred dvema letoma, ko sta bila doma na obisku, umrla v avtomobilski nesreči. Nesreča se je zgodila na cesti iz Obrežja proti Gračnici.

● Krsti so bili štirje: 4. junija je bil krščen **Peter Ivan**, ki je prvorojenec **Jureta Božaniča** in Mirjane r. Ivanov, Spotswood. — **Steven Allan** je sinko **Johna Mariniča** in Fanice r. Simunovič. Iz Springvale so ga prinesli h krstu 19. junija. — Dva krsta sta bila na nedeljo 26. junija: **Karl Rajmond** je novi član družine **Draga Božičeviča** in Rožice r. Pristaš, Noble Park; za **Aleksandra Antona** pa bodo klicali novokrščena, ki je razveselil družino **Aleksandra Vičiča** in Hannelore r. Jesenko, Vermont.

Vsem družinam iskrene čestitke!

● Letošnja telova procesija na drugo junijsko nedeljo je bila preprosta a domača: šli smo okrog cerkve, blagoslov pa smo imeli na stopnišču pred vhodom. Menim, da je letos lepše uspela kot je prejšnja leta. Poživilo jo je več mladine v narodnih nošah in prav vsi verniki smo se je zbrano udeležili. Kljub enakemu trudu prejšnjih let je bila letos nekako bolj organizirana, vse je poteklo mirno in brez prerivanja, prehitovanja ali zastajanja. Hvaležen sem vsem, ki ste se je udeležili in pokazali svojo dobro voljo, pa tudi svojo vero, ki naj je nikoli ne bo sram javne izpovedi, kaj smo in kdo smo. Obenem je procesija naša starodavna tradicija in prav je, da smo jo ponesli tudi v zdomstvo ter jo hočemo — četudi v zelo skopi obliki — ohraniti naši tu rojeni mladini.

● Lepo je poteklo letošnje prošenje, ki smo ga imeli včeraj. Naj bomo zbrani okrog oltarja, ali pa v dvo-

Naši GLASNIKI pred geelongško cerkvijo

rani okrog obloženih miz v prijetnem razgovoru in poslušanju domačih melodij — počutimo se kot ena družina. Delček božjega ljudstva, delček Slovenije v svetu. Za nas vse je bil dan prelepo doživetje.

Zahvala članicam Društva sv. Eme za odlično postrežbo, enako vsem gospodinjam, ki so prispevale s svojimi kuhinjskimi dobrotami. Vsega je bilo dovolj.

Za BLEDOM, ki nam je — kot že vsa leta — igral po maši, so se popoldne zvrstili še naši mlajši: TRIGLAV in VESELI PLANINCI, pa še novo ustanovljeni ansambel (še brez imena), ki je ta dan doživel krstni nastop. Nič čudnega, da se je zavrtelo staro in mlado. Vs. m godcem iskren Bog plačaj!

Za zabavo je poskrbela tudi dražba punčke v narodni noši, pa seveda tombola, ki smo jo popoldne nekajkrat igrali. Punčka je z zgovornostjo Laukovega Marjana (Bog plačaj!) prinesla za fond počitka kar \$210.—, tombola pa \$183.72.

● Naš mladinski cerkveni pevski zbor GLASNIKI je na drugo junijsko nedeljo pel pri slovenski maši v Geelongu, popoldne istega dne pa tudi v St. Albansu. Za tamkajšnje rojake je bilo malo spremembe, za mladino pa je dan tudi hitro in prijetno minil. Geelongške žene so vsem skupaj postregle z odličnim kosilom v Cankarjevem domu, pa tudi v St. Albansu so bili po maši pogoščeni v cerkveni dvorani, kjer je mladina celo zaplesala. Vsem gostiteljem obeh naselbin naj bo tu izrečena iskrena zahvala v našem imenu in tudi v imenu mladine, ki je bila vesela in hvaležna priznanja.

● Zadnjič sem omenil BARAGOVO KNJIŽNICO in apeliral na melbournške rojake, ki bi mogli odstopiti knjižnici kako knjigo iz svojih zbirk. Kot prva se je

oglasila družina Kolednik, ki živi v Kew: poklonila je kompletno zbirko 45 vezanih knjig Karla Maya, ki je za našo knjižnico res lepa pridobitev. Kolednikovim iskren Bog plačaj! Upam, da bodo še drugi posnemali zgled. Tudi sleherni dar v namen povečanja knjižnice bo hvaležno sprejet.

Z ozirom na knjižnico moram povedati še drugo veselo novico. Pred par meseci smo zvedeli za državni fond v pomoč kulturnemu delu etničnih skupin. Še nikoli v vseh teh letih nismo za našo narodno družino ničesar prosili in seveda tudi ničesar dobili. Ko so pred nekaj leti razdeljevali milijone, smo bili za naše versko in kulturno središče vedno prepozni: predstaneke je razdelil vsote raznim odborom in novoustanovljenim organizacijam in vsaka prošnja bi bila odveč. Zdaj pa smo le poskusili srečo, predložili potrebe za knjižnico in Slomškovo šolo ter 6. junija prejeli odgovor viktorijskega ministra za emigracijske in etnične zadeve. Celotne prošnje nam ni mogel ustreči, naklonil pa nam je iz omenjenega fonda **tisoč dolarjev za nakup knjig**. Ček smo že prejeli in nam bo običajno pomagal obogatiti knjižnico z novimi deli.

Minister Walter Jona, M.P., pravi v pismu med drugim:

... I have had your application fully examined and it was felt that the role undertaken by your organisation in teaching children the Slovenian language and in wishing to extend the Slovenian library at the Slovenian Religious and Cultural Centre, accords with one of the principle objects of my Ministry, namely, "to promote and encourage the establishment of a community in which all ethnic groups will have full expression of identity."

... In conclusion, please accept my congratulations for the work you and your co-workers have undertaken in fostering a multi-cultural and multi-lingual society.

V imenu odsotnega viktorijskega premierja nam je 8. junija o podelitvi vsote pisal tudi njegov osebni glavni tajnik Mr. Kevin A. Hall. V pismu izraža upanje, da bo pomoč "a tangible encouragement to the persons involved in these initiatives to foster a greater public awareness of ethnic cultures".

Besedilo obeh pisem lepo dokazuje, da veje danes v Avstraliji z ozirom na delovanje etničnih skupin drugačen veter kot je pred leti. Veseli smo tega in v zgovoren dokaz nam je, da tudi naše delo za ohranjanje slovenske skupnosti pod Južnim križem ni bilo zaman. Je obenem novo priznanje, da v Avstraliji obstoja **samosvojna slovenska etnična skupina z lastnim jezikom in lastno kulturo**. To pa je ravno tisto, za kar se že vsa leta tako vztrajno borimo.

Naš pregovor pravi, da je zahvala in hvaležnost nova prošnja. Zahvalni smo in hvaležni, ko se bo zopet nudila prilika, bomo pa spet za kaj zaprosili. Zdjaj gotovo z večjo korajžo in upanjem kot prvokrat.

● Nedeljo 17. julija sem že zadnjič omenil. Popoldne ob 3 se bomo pridružili drugim etničnim skupinam, ki bodo zbrane v stolnici pri skupni molitvi za zaslužnjene narode. Upam, da bomo z lepo udeležbo, narodnimi nošami in banderi lepo zastopali svojo etnično skupino. Vabljeni ste vsi, ki čutite, da je tudi oznanjanje teptanih človeških pravic in resnice naša naloga in dolžnost v svobodnem svetu. Zalostno je molčati, ko milijoni brezpravnih tripijo. Tudi Slovenija je potrebna naših molitev.

● Junijsko radijsko oddajo v priredbi verskega središča (27. junija) smo posvetili sv. Emi Krški, ki jo imenujemo slovenska svetnica. Prav je, da nekaj več vemo o njej. Vključili smo tudi intervju s Francko Anžinovo, predsednico Društva sv. Eme, ki je odgovarjala na vprašanja o delovanju društva.

Naša prihodnja oddaja na 3EA bo v ponedeljek 25. julija. Ne pozabite!

● Za članice Društva sv. Eme je bili večerna maša na sredo 29. junija, namesto na dan sv. Eme, ko zaradi radijske oddaje ni bilo mogoče. Naše versko središče jim je iz srca hvaležno za vse delo, ki ga opravljajo v dobrobit skupnosti. Naj Bog tudi v bodoče blagoslovi njih trude!

● Naši mladinci se pripravljajo na izlet na sneg, njih pevska skupina GLASNIKI se pridno vadi za nastop na Vseavstralskem koncertu, ki bo letos v avgustu v Canberri. V septembru (10. sept.) nas čaka Večer srečanja bivših fantov Baragovega doma (ob obletnici) in pa **nedelja: naših ostarelih rojakov** (18. septembra) z WALKATHONOM mladine v prid fonda za bodoči Dom počitka. Pa o tem kaj več v prihodnji številki!

● Za udeležbo **III. vseavstralskega mladinskega koncerta** (Canberra, 27. avgusta) bo z avtobusnim prevozom poskrbljeno po isti lestevici kot lani za Sydney, le cene so za dva dolarja poskočile: Posamezniki ali prva oseba v družini 27 dolarjev; druga oseba iste družine 22 dolarjev, tretja oseba 17 dolarjev, četrta in vsaka naslednja po 12 dolarjev. Rezerviramo lahko tudi prenočišče (7 dol. soba za eno osebo, vključno zajtrk). **Čim prej se prijavite p. Stanku**, ki bo vedel tudi podrobnejše informacije o potovanju, bivanju v Canberri in koncertu!

● Večerno mašo bomo imeli v tem mesecu na praznik svete Ane, torek 26. julija. Naslednja bo na prvi petek v avgustu, 5. avgusta, ko je obenem tudi praznik Marije Snežne.

BARAGOV DAN bodo praznovali 10. julija v Dobrniču na Dolenjskem, rojstnem kraju našega velikega misijonarja in svetniškega kandidata. Bogoslužje bo vodil letošnji zlatomašnik, metropolit in ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik. Clevelandski škof Hickey in marquetteški škof Salatka bosta poslala svoja zastopnika. Slovesnost 180-letnice Baragovega rojstva soupada s 700-letnico župnije Dobrnič in z 200-letnim jubilejem tamkajšnje farne cerkve.

Ta dan si bodo mnogi verniki ogledali spominsko sobo v graščinici Mala vas, kjer je bil misijonar Baraga rojen. Baragov odbor zbira tudi darove za prenovno poslopja, ki je v že zelo slabem stanju. Še vedno je upanje, da bi hišo, ki je zdaj zasebna lastnina, mogli odkupiti in celotno porabiti za stalni Baragov muzej.

STOLETNIKA ima Stanetinec pri Radencih: Jože Markovič je 9. marca letos praznoval svoj stoti rojstni dan. Kar ne more verjeti, da ga je dočkal. "Kako je mogoče, da še živim," je rekel ob jubileju, "ko sem v življenju vendar toliko vsega pretrpel? Ne gre mi v glavo in rad bi že odložil to življenjsko malho. Bog že ve, zakaj je tako, čemu me je tako dolgo ohranil . . ."

IDRIJSKI RUDNIK živega srebra so zaprli, njegova lanska izguba pa je večja kot so jo pričakovali: od prvotnih 90 milijonov se je zvišala na 130 milijonov. Najprej so poročali, da bodo 75 idrijskih rudarjev, ki so ostali brez dela, "preusmerili" v proizvodnjo betonskih mešalcev. Zdaj pa beremo, da je bil ta načrt premalo proučen in nima "perspektiv" ter "tržno ni upravičen", zato ni pričakovati, da bi banke dale denar za razvoj te dejavnosti v Idriji.

LETNO SREČANJE so imeli ministri pri Marijini božji poti na Rakovniku. Okrog 300 se jih je zbralo iz vseh ljubljanskih župnij — kar čedna vojska mladih slovenske Cerkve. Po skupni maši so se pomerili v znanju o maši, o svetem pismu, o nekaterih verskih izrazih in za nameček še o športu, da je bilo bolj zanimivo. Pišejo, da je bila konkurenca huda, saj so se dobro pripravili. Med mlajšimi je zmagala skupina rakovniške cerkve, med starejšimi po ministri župnije Črnuče.

Kaj takega si pa izseljenci v Avstraliji ne moremo privoščiti. Vprašanji bi res ne zmanjkalo — ministrantov pa prav gotovo . . .

TRZIČ postaja znan po mednarodni razstavi mineralov, ki je bila letos v maju že peta. Priredijo jo v prostorih tržiške šole. Poročila pravijo, da se je razvila že v pravi semenj, na katerem se zbirajo domači in tuji ljubitelji lepih in redkih rudnin. Na letošnji razstavi so imeli največ prometa prodajalci dragih in poldragih kamnov iz drugih držav. Nič ni bilo v poročilu, da bi tudi kdo naših avstralskih rojakov razstavljal in prodajal opale, ki so doma še več ali manj neznan. Pa bi bilo prav, da bi Slovenija spoznala opale, za katerimi stika že precej let kar lepo število naših priseljencev, eni med njimi prav uspešno.

PRITRKAVANJE je slovenska narodna in verska umetnost. Lahko rečemo, da je edinstvena oblika prave in samonikle ljudske glasbene umetnosti, ki se kljub vsem modernim vdorom krčevito ohranja pri življenju in v zavesti naših ljudi. Kar priznajmo, da Slovenci po svetu domačega pritrkavanja pogrešamo in veliko lepih spominov nas veže na ubrane glasove iz domačega cerkvenega stolpa.

Znani slovenski pritrkovelec je Jaka Zadnikar, ki je letos na Jezerskem praznoval svojo zlato poroko. Po poklicu je soboslikar, pa je poleg ljubezni do pritrkavanja znan tudi kot slikar-samorastnik, ki ima doma kar stalno razstavo svojih umetniških del. Kot dolgoletni pritrkovelec pa je pripravil rokopis z grafičnim prikazom 250 različnih melodij slovenskega pritrkavanja. Zdaj išče založbo, ki bi mu delo izdala.

Ne le v matični domovini, tudi na Tržaškem je veliko vnetih pritrkovalcev, ki s tradicijo pritrkavanja dokazujejo, da je zemlja slovenska. Lani so pričeli celo s tekmovanjem, ki se je letos vršilo v Boljuncu in je pritegnilo pozornost mnogih. Sedem skupin (iz Boljunca, Boršta, Doline, Mačkolj, Sv. Križa, Šempolaja in Barkovelj) se ga je udeležilo pod skrbnimi ušesi strokovne komisije. Zmagali so pritrkovalci iz Boljunca, drugo mesto pa sta si delili skupini iz Doline in Boršta. Prihodnje leto se bodo k temu tekmovanju zbrali v Dolini.

V AVSTRALIJI pripravljajo avtomobil na električni in parni pogon, doma pa na plinskega. Tovarno za tovrstne naprave bodo zgradili v Kanižarnici. Prototip motorja so izdelali v kranjski Iskri in ima sedem izboljšav v primeri z doslej znanimi napravami za plinski pogon. Zveza strojnih inženirjev in tehnikov Slovenije je novosti zaščitila s patenti po vsej Zahodni Evropi.

V Kanižarnici bodo najprej izdelali še deset prototipov, serijska izdelava avtomobilov pa se naj bi pričela leta 1979. Predvidena je letna zmogljivost 20.000 naprav na mesec. Do tedaj pa bodo morali zagotoviti Sloveniji več črpalk za plin, saj ima danes samo tri.

Tudi o ceni že razpravljajo. Računajo na okoli

3.500 dinarjev za napravo, kar je tretjina manj kot pa cena zahodnoevropskih naprav za plinski pogon avtomobilov.

Tako se vsaka dežela po svoje pripravlja na čas, ko bo zmanjkalo nafte in z njo bencina. Naglice, ki se jo je človek navadil, ne bo mogoče več zavreti. Svet je danes "na kolesih" in vse izgleda, da bo "na kolesih" ostal. Če jih ne bodo prej ali slej tudi za osebno uporabo izpodrinile — peruti . . .

TOLE SEM BRAL nedavno v ljubljanskem ženskem tedniku "Jana": Poleg knjige "Vajino skupno življenje" dobijo zadnji čas pari, ki se poročijo na ljubljanskem magistratu, tudi posebno darilo. To darilce v svilenem zavitku pa upravičeno povzroči "razočaranje, drugič ravnodušnost, sem ter tja pa verjetno tudi jezo", kakor pravi člančič. Je torej res "presenečenje". Kaj pa je v njem? Takole beremo:

"V tistem zavitku se namreč skrivajo prospekti, nekaj pralnega praška in pasja skledica. Prospekti, naj bo, pralni prašek, naj tudi bo, pasja skodela pa v človeku le spodbode razmišljanje o lastnem pomenu. Kaj so hoteli darovalci povedati z njo? Da si dva človeka, ki sta se namenila živeti skupaj, lahko za okrepitev zveze omislita psa? Da bo šele pes čuvar dal njunemu zakonu pravo težo? Morda celo to, da se zdaj začenja njuno pasje življenje? Kdo bi vedel, kateri odgovor je pravi. Zelo je verjetno, da nobeden. Morda tista pasja skledica nima nobenega pomena, morda z njo nihče ni želel prav nič povedati. Verjetno so je nekemu podjetju, ki izdeluje posodo, kratkoma zazdelo, da velja izrabiti priložnost in se na preprost način znebiti odvečnih zalog. Na preprost način, da, a na način, ki je za marsikoga žaljiv . . ."

Pasja skodela torej . . . K temu pa res ni treba komentiranja — je darilo samo dovolj zgovorno. Srečni ljubljanski pari!

LETOSNJI julijski proslavi 500-letnice, kar je Lož na Notranjskem dobilo mestne pravice, se je pridružila tudi župnijska skupnost Stari trg pri Ložu. Pod razvalinami starega loškega gradu v cerkvi sv. Petra so pripravili razstavo najbolj zanimive dokumentacije iz bogatega župnijskega arhiva. Gre za pergamente iz 14., 15. in 16. stoletja ter stare urbarje in matične knjige, torej za dokumentacijo izjemne kulturno-zgodovinske vrednosti. Temu so pridali nekaj zanimivih plastik in paramentov iz župnijskega inventarja, pa tudi nekatera dela našega največjega baročnega slikarja Fortunata Berganta.

PRI GRADNJI ceste pri Bukovi gori blizu Kočevja so delavci naleteli na nenavadno najdbo: odkrili so veliko kovinastih izdelkov. Ko je bil kasneje obveščen Zavod za spomeniško varstvo, so predstavniki ugotovili, da gre za predmete iz osmega stoletja pred Kristusom. Predmeti so iz brona: del meča, več sekir, nožev, osti za puščice in kepa brona. Kar so delavci med sabo razdelili in odnesli, so morali vrniti.

Kako, odkod in kdaj so predmeti prišli v to skupno skrivališče, je nepojasnjeno. Sklepajo, da so jih na tem mestu skrili v dobi turških vpadov na naše ozemlje.

KONCERT so imeli zadnji junijsko nedeljo v farni cerkvi na Bledu, ki je znana po odličnih orglah. Na njih je izvajal skladbe Bacha, Händla, Purcella, Regerja in nekatere svoje naš ameriški rojak Pavel Šifler, ki se ravno mudi v domovini na počitnicah. Je orgelski virtuz in živi v filmskem mestu Hollywoodu v Kaliforniji. Po Ameriki in Evropi je imel že precej samostojnih orgelskih koncertov.

UMRL JE mojster **Tone Bitenc**, profesor in inženir arhitekture, ki je izdelal načrte za mnogo novih cerkva, mnogo starih pa je domiselno obnovil in prilagodil novim potrebam. V povojnem cerkvenem stavbarstvu pomeni njegovo ime to, kar je pred vojno pomenilo ime Plečnik. Pogreb je dne 16. junija iz šentviške cerkve vodil škof Lenič, s katerim je bil pokojnik iskren prijatelj. Arhitektu Bitencu je slovenska Cerkev veliko dolžna in mu je hvaležna za vse številne usluge.

Ne le nove in obnovljene cerkvene stavbe, novi oltarji, tabernakliji in amboni — spomin na arhitekta Bitenca so tudi številni kelihi, monštrance, okrasni del novega misala in drugih bogoslužnih knjig. Po njegovi zamisli so uredili tudi številne necerkvene objekte, kot starodavni blejski grad in pa Marijino svetišče na blejskem otoku, ki je danes muzej. Bil je res mož-ustvarjalec velikega formata, odlični učitelj, obenem pa velik prav v svoji preprostosti, svojem darežljivem razdajanju in svoji globoki veri.

"**POLOŽAJ** postaja krtičen," piše DELO v začetku letošnjega maja. "Prepočasen dotok sredstev v prejšnjih mesecih in pa velike podražitve gradbenega materiala — za 42% — so povzročili, da marsikdo ne more začete obnove ali novogradnje dokončati, tretjina poškodovanih poslopij pa je še vedno taka, kakor jih je pustil potres . . ."

Če bi bilo to poročilo o tolminskem potresnem območju, ki ga je poškodoval lanski majski potres, bi še nekako razumel. Toda ne! Gornje poročilo se nanaša na **Kozjansko**, ki ga je potres razdejal že leta 1974, pa si očitno še zdaj ni opomoglo. Nič kaj prida pričevalo tako opevanemu "samoupravljanju". Več je uspeha pri propagandi za dom in za zdomstvo. In čudno: nikoli ne zmanjka denarja za razna proslavljanja obletnic, za obnove številnih letnih in zimskih rezidenc voditeljev ter državnih cest, ki vodijo do njih . . .

DOBREGA in dolgoletnega organista se v vsaki župniji še dolgo spominjajo. Letošnji osemdesetletnik Anton Wornig, po rodu iz Rožne doline na Koroškem, blejski fari služi že skoraj pol stoletja, saj je sprejel odgovorno mesto leta 1929. Blejčani upajo, da bo v zdravju in delu dočakal zlati jubilej svoje službe.

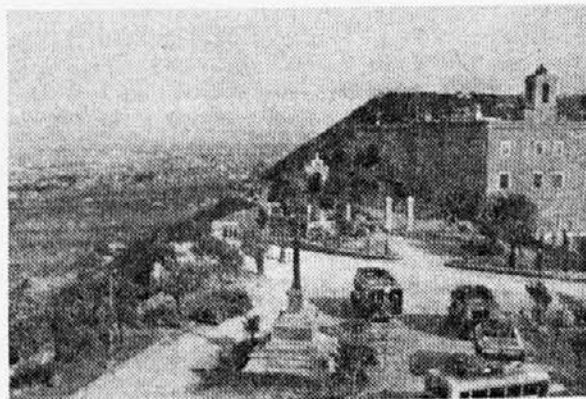
Wornig je znan tudi kot skladatelj cerkvenih pesmi, ki ob mnogih prilikah done zlasti z blejskega kora.

Na staro slavo Cezareje danes spominjajo stebri rdečkastega in črnega marmorja, obdani od ostankov razpadajočih zidov. Še najbolj je bilo ohranjeno rimsko gledališče, arena na prostem in odprta proti morju, ki je imela prostora za precej tisoč gledalcev. V zadnjem času so jo obnovili in je vredna ogleda.

Še so vidni ostanki mogočne utrdbe iz dobe križarjev. Od bazilike, ki jo je dal zgraditi francoski kralj sv. Ludovik, so vidni samo še osnovni obrisi.

Po svoje je zanimivo, da je Cezareja povezana z zgodovino naših sosedov Hrvatov. Ko so morali leta 1878 Turki zapustiti Bosno, so mnogi pomuslimanjeni domačini zbežali s turško vojsko. Sultan je del teh političnih beguncev naselil v ruševinah Cezareje, kjer so si postavili preproste stanovanjske stavbe. Tu so bili naseljeni prav do zadnjih arabsko-judovskih bojov, ko so bili prisiljeni oditi v Jordanijo. Bog vedi, kje med Arabci so danes ti muslimani z bosanskimi primki . . .

Na našem zemljevidu zaznamovano obmorsko mesto Ptolemaida ima danes zopet svoje staro-davno ime ACCA ali pa ACRE. Jezus tod ni nikoli hodil, pač pa je Acre obiskal apostol Pavel, kakor beremo v Apostolskih delih (21,7). Burna zgodovina pristaniškega mesta se pričinja v stoletju križarskih vojn: mesto je po dvajsetdnevni bitki in s pomočjo genovskih ladij vzela Arabcem iz rok Balduin I. Postal je glavno izhodišče za pohode v notranjost Palestine, obenem pa tudi važno trgovsko središče. Pristani-

Razgled s Karmelske gore

V času obiskanja . . .

šče je zaživelo: sprejemalo je desetine in desetine ladij s kristjani, ki so v tisočih prihajali v Sveto deželo, naj že bo kot romarji na kraje Gospodovega obiskanja, ali pa kot vojščaki, ki naj bi kraje rešili polmeseca. Leta 1187, po bitki pri Hattinu in mohamedanski zmagi, se je Acre brez borbe predal Saladinu. Toda ne za dolgo. Že v letu 1191 so ga združene krščanske armade zopet zavzele. Po izgubi Jeruzalema pa se je ves ostanek križarske vojske umaknil v Acre, ki je postal glavna in kočno edina križarska postojanka. Mesto je doživelo stoletje procvita. Žal ga je ravno napredek moralno spridil, to pa ga je pripeljalo do strašnega poraza. Leta 1291 ga je sultan Melek al Ashraf obkolil z 200.000 vojaki ter 18. maja tudi zavzel. Arabsko maščevanje nad kristjani je bilo grozno. Nikomur ni bilo prizanešeno, niti ženam in otrokom ne. Tudi beg je bil domala nemogoč: tisoči in tisoči so našli mučenje in smrt, njih trupla pa so bila pometana v morje. Tako je padla zadnja križarska postojanka na palestinskih tleh . . .

Odslej je mesto dolga stoletja ostalo v razvalinah, prebivalstva pa je komaj kaj imelo. Frančiškanom — čuvarjem Svete dežele se je šele leta 1737 posrečilo ustvariti v Acre svojo stalno postojanko: pozidali so cerkev sv. Janeza. Mesto je iz ruševin znova dvignil Daher el'Omar v letu 1749, še bolj pa njegov morilec in naslednik, bosanski paša Ahmed, zaradi svoje krutosti bolj poznan pod imenom "Jazzar mesar".

Naslednji zavojevalec nad mestom je bil Napoleon: Acre je zavzel s svojo vojsko leta 1799. Toda ne za dolgo: kmalu se je moral umakniti v Egipt. Večjo srečo je imel egipčanski Ibrahim Paša, ki je Acre zavzel po šestmesečnem obleganju (1831-32).

Mesto je danes vredno obiska. Stavbe iz križarske dobe so pol pod zemljo, ker so novo mesto zgradili kar na ruševinah in je dvignjeno od prvotnih tal. Ogledaš si lahko obnovljene viteške dvorane s čudovitim odmevom, ki napolni ves prostor. Nič čudnega, da je ena teh zdaj spremenjena v koncertno dvorano. Po skrivnih, ozkih in temnih hodnikih se pride do muzeja,

"Ampak blizu NOVE ZAVEZE bo treba le ostati, ali pa nismo več kristjani. . ." Zadnji stavek p. Bernarda bralcem MISLI.

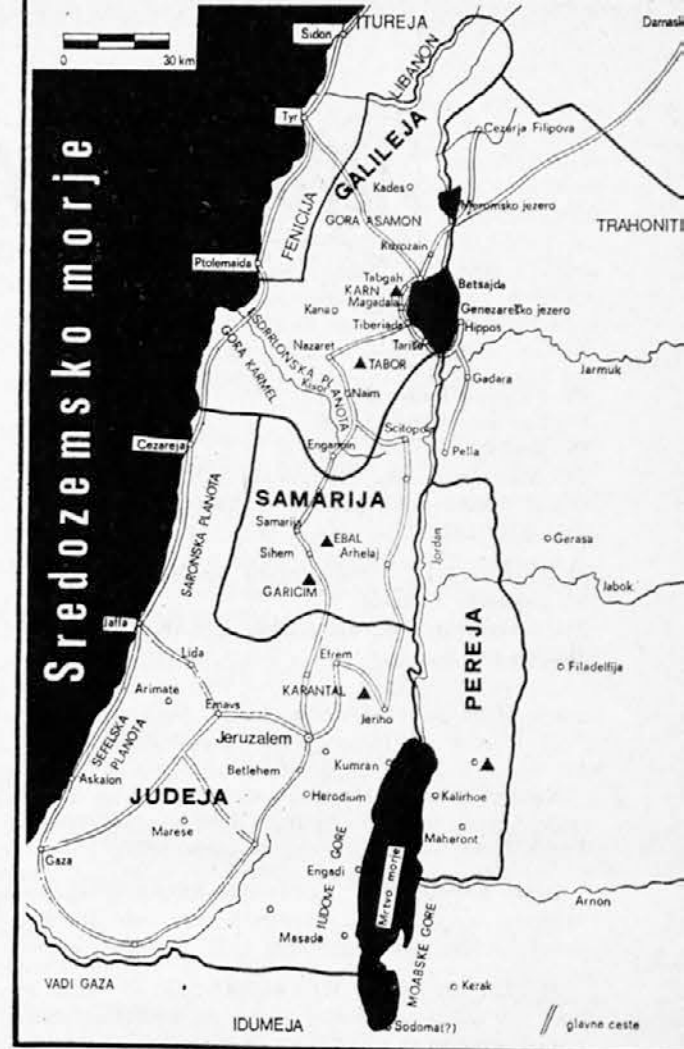
kjer se pred obiskovalcem kultura vzhodnih narodov razgrne v vsej privlačnosti. Pisana oblačila, preprosta in bogata oprema orientala, krvoločno orožje in še toliko drugih zanimivosti ti pričara življenje in ustvarjalnost ljudi, ki so v teku zgodovine tukaj živeli in bili vedno na prepihu nevarnosti in menjavanja gospodarjev.

El-Jazzarjeva mošeja iz leta 1781-82 ni kaj posebnega, a zgrajena je zelo verjetno na mestu, kjer je v času križarjev stala krščanska stolnica Svetega Križa. Današnja poštna stavba pa je bila v križarski dobi bolnišnica usmiljenih bratov.

Tržnice še danes opravljajo svojo nalogo. Dragoceni dragulji in biseri dobijo v tujcih nove lastnike. Zanimivo je občudovati, kako kos barka pod hitrimi udarci kladiva dobiva obliko posode in na njej vzbočene okraske, med njimi danes za palestinske romarje tudi krščanski simbol — ribo s košarico kruhkov . . .

Mesto ima čudoviti Beneški trg in tudi mnogo imen ulic (Genoa, Pisa . . .) spominja na italijanska mesta, ki so igrala v križarskih vojnah svojo važno vlogo. Tu ima svoj spomin tudi Marco Polo, ki se je na svojih potovanjih ustavil v Acre leta 1295. Dne 26. marca 1969 — ob priliki 750-letnice prihoda svetega Frančiška Asiškega v Acre — je dobil ulico tudi ta priljubljeni svetnik miru.

Ko je leta 1964 papež Pavel VI. obiskal Palestino, so svetovni časopisi omenjali, da je to prvi papež za svetim Petrom, ki je stopil na zemljo Svete dežele. To pa ne drži. V letu 1271 je konklave v Viterbu izvolil za papeža arhidiakona mesta Liege — poznejšega Gregorja X. Bil je ravno na romanju v Sveto deželo in novica o nepričakovanem imenovanju ga je dohitela v mestu Acre. Šest mesecev je poteklo, preden je došel v Rim in zasedel papeški prestol. V zgodovini papeštva je prominentna osebnost. Med drugim je izvedel tudi reformo konklava — papeških volitev, ki Cerкви po tolikih stoletjih še da-

nes služijo. Zaradi svetniškega življenja je bil leta 1713 proglašen med blažene.

Nekako sredi med pristaniščem Acre in v zadnji številki opisano Cezarejo je naravni zaliv, kjer se je razvilo pristaniško mesto Hajfa. Njegova zgodovina je skozi stoletja borb več ali manj povezana s padci in dvigi Acra. Zlasti pod angleško zasedbo 1917 je postal ta obmorski kraj važno trgovsko središče. Pristanišče je danes polno trgovskih ladij, mogočni žerjavi noč in dan dvigajo, prevažajo in spuščajo obsežne tovore. Kjer je trgovina, tam je seveda tudi denar. O tem pričajo prelepe vile in razširjanje mesta, ki je iz naselbine 10.000 prebivalcev v letu 1905 narastlo do danes na 212.000 prebivalcev. Hiše segajo žalvedno više in više v pobočja KARMELSKE GORE, ki se dviga nad zalivom in kateri velja naš zadnji obisk potovanja po Palestini. Izgublja svojo samoto in svojo naravno lepoto.

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
Fr. Lovrenc Anžel O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
Telefon kot zgoraj.

KRSTI

Katrina Antonette Kolar, Summer Hill. Oče Martin, mati Sandra Doris r. Moffat. Botrovala sta Ivan in Pepca Svetelj — Merrylands, 28. maja 1977.

Denis Klavdij Feher, Granville. Oče Ludvik, mati Margaret r. Pogorelec. Botrovala sta Jože in Zora Feher — Merrylands, 4. junija 1977.

SLUŽBE BOŽJE V MERRYLANDSU so vsako soboto ob sedmi uri zvečer (velja za nedeljsko službo božjo), v nedeljah zjutraj pa ob osmi uri (tiha maša), glavna služba božja z zborovskim petjem pa ob 9.30. Prvotako je sv. maša vsak prvi petek v mesecu ob sedmih zvečer (torej 5. avgusta).

IZREDNE SLUŽBE BOŽJE ob sedmih zvečer bodo v torek 2. avgusta, god Marije Angelske (Prociunkula) in na zapovedan praznik Marijinega vnebovzvetja, v ponedeljek 15. avgusta.

WOLLONGONG ima slovesno službo božjo v nedeljo 14. avgusta ob petih popoldan v Villa Maria. Nato zopet 11. septembra.

CANBERRA ima slovesno sv. mašo v nedeljo 17. julija ob šestih zvečer, nato zopet 21. avgusta ob 11.30 dopoldan. Kraj je Garran, A.C.T.

NEWCASTLE pride na vrsto v nedeljo 31. julija ob šestih uri zvečer v Hamiltonu.

BRISBANE ima slovensko službo božjo v nedeljo 4. septembra (očetovski dan) ob 11.30 dopoldan v South Brisbane.

ZADNJIČ mi je zmanjkalo prostora, da bi povedal kaj več o naših letošnjih šmarnicah. Vesel sem bil, da je bila letos majniška pobožnost mnogo lepše obiskana kot prejšnja leta. Vsak večer smo imeli blagoslov z Najsvetejšim, za vsak dan smo oznanili poseben namen naših molitev. V veliki meri so k domačnosti šmarnic pripomogli naš pepovodja in organist g. Klakočar s hčerko Marijo, kakor tudi pomožni organisti (gospa Milka Stanič, Mirjam Bavčar ter Vinko Kobal). Vrstili so se namreč, da je bilo ob spremljavi orgel petje lepše.

Nekatere družine so šmarnice redno obiskovale — za otroke gotovo velikega vzgojnega pomena. Pokazale so, da kristjan more napraviti več kot zgolj tisto, kar je po cerkvenem zakonu nujno potrebno (nedeljska maša). Pri marsikateri naših družin prevladuje goli legalizem in nič več — a kaj naj rečem o tistih rojakih, ki jim niti tega ni mar?!

Iznenaden sem bil nad lepo udeležbo zlasti pri zadnjih šmarnicah, 31. maja. Kljub hladnemu večeru so bile skoro vse cerkvene klopi zasedene. Ta večer je sodeloval tudi pevski zbor. Po petih litanijah smo zapeli Zahvalno pesem, po blagoslovu pa je zadonela "Zbogom, dan's Marija pravi . . ."

Upam, da naporji vseh, ki so šmarnice obiskovali, niso bili zastonj. Marsikaj spodbudnega smo slišali pri branju, ki ga je letos priredil dr. Valter Dermota. Z majsko pobožnostjo pa smo vsaj nekoliko sledili Marijinemu pozivu v Fatimi, s katerim nas vabi k molitvi in pokori. Letos je namreč šestdesetletnica fatimskih prikazovanj. Svet potrebuje naših molitev — nadaljumo z otroško vdanostjo do Matere božje!

SLOVANSKO PRAZNOVANJE svetih bratov Cirila in Metoda smo imeli v Sydneyu na prvo junijsko nedeljo. Letos je bilo že drugič in izgleda, da bo postalo tradicionalno, kar je lepo in prav. Zbrali smo se v lepi ukrajinski cerekvi v Lidcombe. Glavni mašnik je bil ukrajinski škof Ivan Praško, z njim pa smo somaševali duhovniki raznih slovanskih narodnosti. Zastopani so bili Bolgari, Čehi, Hrvati, Poljaki, Slovaki, Slovenci in Ukrajinci. Vsak od nas je imel v svojem jeziku dvestominutni govor in tudi eno prošnjo ljudstva, glavni govor pa je imel škof Praško v angleščini. Govoril je o velikem pomenu svetih Cirila in Metoda. Po dveurni veličastni liturgiji v vzhodnem obredu smo šli v ukrajinsko dvorano, kjer je bil kulturni spored. Tu nas je zbranim predstavila otroška folklorna skupina v narodnih nošah pod vodstvom gospe Marije Košorokove, ki se je ponudila k sodelovanju. Nastopajoče je s harmo-

niko spremljala Neveca Muha. Slovenski otroci so s svojim prikupnim plesom želi veliko priznanje dvorane. Tudi z moje strani vsem iskren Bog plačaj, tudi staršem, ki so jih pripeljali.

SE NEOMENJEN GROB. — Nedavno sem zvedel za smrt rojaka **BENJAMINA BORG**O, ki je dne 8. januarja letos umrl v Brisbanu. Dočkal je starost 63 let. Rojen je bil v Marijinem Celju nad Kanalom. V Avstraliji je bival okrog 25 let. Nazadnje je živel z ženo Rino in tremi otroki v okraju Darra, pokopan pa je v Mt. Gravatt, Qld. R.I.P.

HVALEŽEN sem rojakom, naj žive v Sydneyu ali po manjših naselbinah N.S.W. in Queenslanda, ki mi javijo razne novice, zlasti smrtne, da bo naša kronika čim bolj popolna. Tudi sporočila o rojstvu, poroki, raznih jubilejih, pa tudi bolnikih so zaželjena.

P. VALERIJAN

DODATEK p. Lovrenca:

Slovenska katoliška skupnost v Sydneyu je dobila še enega člana. V soboto 25. junija je prejel sveti krst **Tomaž Andrej Petrič**, prvorojenec mame Danice r. Novak ter očeta Jožeta iz Croydon Parka. Botre v domovini — Marina in Angelo Primosi — sta nadomeščala Dane in Zofka Brkovec.

MOJA DOTA

**ZLATA AVBA, KODRČEK ZLAT,
NAGELJČKA OPOJNI ŠKRLAT,
TRAK RDEČE-MODRO-BEL,
SINJI OČKI, SRČEK CEL,
ŽARKO SONCE — MENI BRAT,
RODNA ZEMLJA — MOJ ZAKLAD.
VEDNO PTIČEK TI BO PEL . . .
BODI, LJUBI ME VESEL!**

MILKA HARTMANOVA

CANBERRSKI PABERKI

NAJSIBO rojak iz Melbourne, Sydneya, Adelaide ali kjerkoli po Avstraliji — ob srečanju z njim je navadno njegovo prvo vprašanje: "Kaj pa imate v Canberri?" Slišal je to in ono, morda dobil v roke katero od okroglic, pa tudi bral v tem ali onem časopisu. Celo jugoslovanska NOVO DOBA tisto revno slovensko stran včasih ne more napolniti brez dotika canberških dogodkov, tako "važni" smo postali. Zato, če bo urednik MISLI hotel objaviti, bi rojakom povedal, kaj smo imeli v maju pri Slovenskem-avstralskem društvu Canberra.

*

Slovensko-avstralsko društvo Canberra (SACC) je imelo polletno člansko sejo. Malo članov je bilo, ki bi se je ne udeležili. Isto lahko rečem o izredni članski seji dan poprej, ki je bila sklicana zaradi popravila in dopolnitve društvenih pravil. Kako veliko zanimanje za Društvo gojimo v Canberri, je posebno pokazalo število gotovih nečlanov, ki so se hoteli seje na vsak način udeležiti. A pravilnik narekuje, da se smejo takih srečanj udeležiti samo polnomočni člani. Le odbor more na prošnjo posameznika tudi nečlanu dovoliti prisotnost, pa še to le kot opazovalcu.

Ko smo že pri SACC, me čudi, da mnogi imenujejo v svojih poročilih o nas društvo kar "Triglav". Morda zaradi našega slovenskega doma s tem imenom. Je pa pogrešeno in zlahka vodi v nesporazume. Uradno in registrirano ime se glasi: "Slovenian-Australian Association Inc." Ime (in z njim pravila društva) je nastalo že zaradi tega, ker je v Canberri malo Slovencev (okrog 150 naslovov) in je bila materialna pomoč tujcev nujna za dvig društva in zidavo društvenih prostorov. Ima pa to ime, čeprav pri očetih ustanoviteljih tega morda ni bilo v mislih, še drug, Slovincem zelo koristen namen: upoznati tujino z našo narodnostjo. Ravno to je činitelj, da smo v Canberri spoznani in priznani kot SLOVENCİ tudi med avstralsko javnostjo. Jugoslovanska dominacija nad slovenstvom se ne more več tako zlahka vsiljevati. Če smo imeli pred leti poteškoče Avstralcem dokazati, da nismo zgolj "Northern Yugoslavs", jim mora danes vsakdo, ki brezbrizno pove, da je Jugoslovan, odgovoriti tudi na drugo vprašanje: "Ste Slovenec, Srb, Hrvat ali Makedonec?" Že v tem je velika pridobitev stremljenju Slovencev za njihov prostor in njihovo ime med narodi Avstralije. Narodnostno obubožanim in majhnim seveda to ne prija njihovi višini. Celo pridevek "avstralsko" jim pri društvu ne gre v račun. Pa bo prav ta pridevek znatno koristil tudi naši tukaj rojeni mladini pri nadaljevanju slovenskega dela in — če gledamo v daljavo — tudi za obstoj slovenstva doma.

Zelo važen dogodek obeh članskih sej, 15. in 16. maja, je bil popravek in dodatek pravil na priporočilo

odbora. V popravkih je društvo zgolj popravilo nekaj "tiskarskih škratov" v starem pravilniku. Posebno važen, že dolgo pomanjkljiv, pa je dodatek novega člena 66, ki se deli v tri dele. Dobesedno se glasi takole: 66, ki se deli v tri dele. Glasi se takole:

posebno pa odbor, ne sme imeti nobenih uradnih ali podobnih zvez s katerokoli vlado, ki ima totalitaren ali enopartijski režim; kakor tudi ne z njihovimi zastopništvimi med nami, ali njim naklonjenimi organizacijami. Odbor odloča, kdo so takšne organizacije in vlade.

b) Člani se lahko družijo z zgoraj omenjenimi skupinami, toda ne morejo kandidirati v odbor društva.

c) Če je takšno druženje opazno, sporne osebe morajo imeti odobritev preteklega (razrešitvenega) odbora za kandidaturu v odbor.

K gornjemu dodatku pravilom so naše društvo prisilile idejne politične silhuete, ki so občutno motile društveno delo. Naše društvo želi ostati svobodno in prosto vsakega političnega vpliva, saj je nepolitično. Ima eno samo željo: naj ga pustijo pri miru vsi, ki ga hočejo javno ali pa s pretvezo kakorkoli vpregati v politični voz.

Zanimivo: kljub raznim napovedim je bil člen 66 pravilnika odobren z ogromno večino članstva. Ker za spremembo ali dodatek pravil potrebuje društvo nič manj kot tri petine navzočih članov, je to lep dokaz, da nam je vsem raznih javnih in tajnih pritiskov že preko glave ter bi radi slehernemu rovarjenju v škodo društva napravili konec.

Zelo važna odločitev seje je bila tudi, naj se našim krajevnim slovenskim glasbenikom da možnost udeleževanja na prireditvah. Poudarek je bil predvsem na naši mladini.

Zato, dragi rojak, kjerkoli si: tako delamo v Canberri. Vsaj pri SAAC. Ker imamo zadnji čas še eno društvo, vsakdo izmed nas lahko mirno izbira, katero mu je bolj pri srcu. Oba pa naj zastopata Slovence častno, ne da bi metali eden drugemu polena pod noge. Velika večina članstva SAAC je z izpolnitvijo pravil pokazala na človeka vreden način, kaj želi društvena skupnost. S tem je dala tudi društvu barvo — slovensko. Tujega nočemo — svojega ne damo!

*

V nedeljo 15. maja smo v Canberri pri slovenski maši proslavljali srebrnomašnika o. Valerijana. Kljub raztegnjeni članski seji je bila cerkev nabito polna, le maša se je začela zato pol ure kasneje. Po cerkveni slovesnosti je ženski odsek SAAC priredil srebrnomašniku svečano kosilo. Dom "Triglav" je bil nabito poln in svečanost je trajala do večernih ur — četudi je zmanjkalo v domu električnega toka (baje zaradi huliganstva) . . .

Jubilantu čestitke canberrških Slovencev in prijateljev, ženskem odseku društva pa vso zahvalo za trud!

*

Slovenska šola v Canberri ima 36 učencev, ki so razdeljeni v tri razrede. Za Materinski dan so nam mlajši priredili kulturni spored, večji pa že tradicionalno "modno parado". Šola ima pod vodstvom g. Stanka Ozimiča redni pouk vsak torek zvečer v društvenih prostorih. Kar je najbolj pohvale vredno: obisk je reden.

Pred kratkim je priredila šola tudi debatni večer. Otroci so pred odraslim občinstvom obravnavali temi: "Ali je slovenščina v Avstraliji potrebna?" in pa "Ali ima Slovensko-avstralsko društvo Canberra bodočnost?" Razgovor otrok je bil za nas vse kaj zanimiv in — poučen. . .

Ko že govorimo o šoli, naj tu omenim, da sta se gospod in gosa Ceferin iz Melbourne med svojim obiskom Canberre sredi maja oglasila tudi v Domu. Odgovorila sta nam na sto vprašanj, kako je prišla slovenščina v viktorijske srednje šole in kako napreduje. Za njune navdušujoče nasvete se jima iz srca zahvaljujemo. Še tu bomo poskusili pri Zveznem mi-

nistrstvu, ki ima pod svojo upravo canberrške državne šole.

*

Tudi v Canberri imamo redne slovenske radijske oddaje. Žal samo pol ure tedensko, vsaki petek ob 7.30 zvečer na 2XX. Priredba sporeda je v rokah obeh društev: en teden priredi radijski spored naše Slovensko-avstralsko društvo, naslednji teden pa Karantanija. Če in kadar se boste na petek mudili v Canberri ali okoli, nas lahko poslušate.

*

Pa za konec še ena za šalo, četudi je resnična (le imeni sta spremenjeni):

Na predvečer članske seje pri baru Slovenskega doma v Canberri.

Nace: "Jakec, jutri bomo pa MI dobili ključke Doma."
Cene na drugi strani bara: "Kdo pa so ti: MI?"

Nace: "Ha, neumnež, ali ne veš? Ta rdeči! . . ."

Brez komentarja.

JOŽE KAPUŠIN

Daleč odmevajo
mogočni
svetogorski
zvonovi . . .

KNJIGA NI LIMONA

KO JO prežvečiš, jo vržeš stran. Tako dostikrat misli množica velikih civiliziranih narodov. Majhni, kulturni narodi mislimo drugače . . .

Knjiga, dobra knjiga, je prijatelj; za knjigo velja Sirahova misel o prijatelju, ki je kot novo vino. Ko se postara, ga rad piješ . . .

Zato imamo doma knjižnice. Knjigo je treba brati in jo shraniti za kasnejše zopetno branje. Knjiga, ki ni vredna, da jo dvakrat prebereš, ni vredna, da si jo enkrat prebral.

"Dom brez knjižnice je kakor cerkev brez oltarja," je pravil stari De Amicis.

Ko pridem kam na obisk, pa najdem police nabite s tujim knjigami, slovenske pa nobene, se zamislim. Tak človek me neha zanimati. Ne zato, ker je Slovenec. Tudi Kitajec, ki bi imel vse mogoče knjige, kitajskih pa ne bi ljubil, mi ne bi imel dosti povedati . . .

O knjigah se da povedati še to:

Ne posojaj knjig!

Ne posojaj nikomur knjig!

Ne posojaj nikdar nikomur knjig!

(OSIP ŠEST ("Kar po domače"))

SVOJIH velikih apostolov in zavetnikov, svetih bratov CIRILA in METODA, se v juliju spominja slovenska Cerkev. Našim prednikom nista prinesla samo luči vere, ampak s pisano besedo tudi začetek kulture — kako bi nam ne bila pri srcu in vr dna našega spomina? Cerkev ju je zaradi njunega gigantskega dela in svetniškega življenja postavila na svetilnik — že preko tisoč let svetila kot mogočna zgleda vsemu, zlasa pa slovanskemu svetu. Zanimivo: svetniki nikoli ne ostare. Njih zgled je večni, kot je večna ljubezen, ki jim je dajala zagon in moči.

Tudi sveta Ciril in Metod, ko danes prebiramo in razglabljamu njuna življenjepisa, nista starodavna mutca. Koliko nam vesta povedati s svojim zgledom celo po tolikih stoletjih. Tudi nam v zdomstvu. Ne le o močni veri, na kateri je temeljilo njuno delo — še v marsičem sta kaj zgovorna.

Menim, da nas s svojim zgledom prav lepo učita ljubezni do skupnosti. Tudi skupnost je od Boga. Ko sta sveta brata dobila vabilo naših dedov, sta videla v tem božjo voljo. Začela sta se učiti slovanskega jezika, Ciril je sestavil celo abecedo, da sta ta jezik prelila v pisano besedo. Vse to iz ljubezni do Boga, pa tudi do skupnosti, ki je želela čuti božjo besedo v domačem jeziku. Takrat je bila nevarnost, da naša narodna skupnost utone v germanskem morju — danes je zanjo nova nevarnost, da se izgubi: celo doma na lastni zemlji, kaj šele pri nas v zdomstvu.

Zato je važna in od Boga dana zavest, da smo skupnost, da smo ena družina božjega ljudstva, ki smo v istem jeziku slišali prve materine besede in smo v istem jeziku za njo ponavljali svoje prve otroške molitvice. Ljubezen do skupnosti rešuje posameznike in rešuje celoto, rešuje narodno in versko. Ni to nikak šovinizem, saj priznamo vsakemu drugemu narodu, kar mu gre. A kar je našega skupnega po božji volji in zamisli, to ohranimo nam samim in naši mladini! Tudi naša izseljenska mladina je z nami vred lahko ponosna na versko in kulturno dedišči-

SREČKO SELIVEC:

POTA BOŽJA

Po stopnicah sta prišla na kor Ahačič in Strniša. Prvega pevca sta poprosila, naj ju pelje k pevovodkinji. Medtem ju je nekdo že prepoznal in med pevci je šel šepet njihovih imen.

“Gospodična Cilka, dva gospoda vas iščeta . . .”

“Mene?” se je okrenila in stala sta pred njo. Oba je prepoznala, saj ju je med svojim študijem glasbe večkrat videla na opernem odru. Bila je presenečena, a je ob tem srečanju kljub temu ostala mirna in preprosta Cilka. Pogled nanjo pa je vidno zmedel Ahačiča, da se je začel za mestnega gospoda in opernega pevca kaj nerodno predstavljati. Še prijatelju je ušel smeh.

“Oprostite, da motiva,” je momljal Ahačič ter istočasno občudoval Cilkinu mirnost. “Gospodična, tako sem navdušen ob nastopu vašega zbora in še posebno ob vašem srebrnem glasu, da sem si dovolil priti na kor in vam izreči iskreno priznanje . . .”

Cilka se je naravno zasmejala, da ga je še bolj zmedlo. “Ah, ne šalite se! Vi ste operni pevec in res ne morete biti navdušen nad našim skromnim nastopom. Vajeni ste boljših predstav in lepših glasov . . .”

“Motite se, gospodična! Vaš glas me je naravnost očaral . . .”

Cilka ni odgovorila. Iz njegovega obraza je spoznala, da se ne hlini. V njegovem pogledu pa je začutila čuden žar kot še nikoli v življenju. Skoraj se je vznemirila in sramežljivo je povesila oči.

Mučen trenutek molka je rešil Strniša: “Da vas ne bova zadrževala, gospodična, odhajava in vam ponovno izrekava najino priznanje . . .”

Podali so si roke in Cilka se jima je lahko poklonila v pozdrav.

Pred cerkvijo ni bilo priznanj in čestitk ne konca ne kraja. Ljudje se kar niso hoteli raziti. Gostje, zbrani okrog župnika Janeza, so hoteli videti pevce in še posebej Cilko. Četudi bi rada, jim ni mogla ubežati.

Pri Habjanu in tudi bližnjih gostilnicah se je praznik zavlekel še pozno v noč. Tak koncert je bilo vredno zaliti, so rekli vaščani. Kdo bi jim zameril?

ODMEV cerkvenega pevskega koncerta je bil vse večji kot je to običajno ob sličnih prireditvah. Jamarjeva Francka je kar pihala od jeze. Bilo jo je sram, da bi se najraje pogreznila v zemljo. Ves teden po koncertu je ni nihče videl na cesti, naslednjo nedeljo pa je šla k maši v sosednjo faro. Na kor in med pevce ni mogla več. Razkrinkana je bila njena namera, da bi preprečila cerkveni koncert. Pa tudi sama nase je bila jezna, da bi se najraje snedla. Cilka ji je pripravila čast solo-pevke, pa jo je s svojo neumnostjo zavrnila. Vso pahvalo Cilkinemu petju bi lahko ona pobrala. V srcu jo je kluvalo, da si je sama skopala sramoto namesto časti . . .

Ljubljanski dnevnik je prinesel sliko pevskega zbora in lakavo oceno koncerta, ki je proti pričakovanju toliko pokazal.

Odmev koncerta pa je bil še silnejši in je sprožil idejo, ki je bila vredna uresničitve. Res kakor odmev pesmi v slovenskih planinah, ki se odbije od sten ter zopet napolni dolino, kjer se je oglasila.

Tisto leto je namreč ljubljanska opera dobila novega ravnatelja. Novi ljudje pa iščejo novih poti. Mož ni bil kak zanesenjak, ki bi hotel uveljaviti le svoje mnenje. Sklical je sestanek opernih pevskih moči, da bi se z njimi posvetoval o nadaljnjem skupnem delu. Nova sezona je bila že pred vrati.

Mnogo novih idej je prišlo na dan, razgovor jih je boljšan in kristaliziral. Tudi baritonist Janko Ahačič je izrabil priliko, da predloži nekaj, kar mu je ležalo na srcu že od tistega cerkvenega koncerta v Veliki vasi. Takole je začel:

„Med našim ljudstvom je gotovo še precej odličnih pevcev, ki pa so pozabljeni in osamljeni v zatišjih vaških pevskih zborov. Nimajo prilike, da bi se izkazali tudi izven ozkega okolja. Kaj bi ne bilo pametno, če bi za začetek nove sezone naša opera priredila nekak pevski natečaj? Pevska tekma bi privabila te pevce od blizu in daleč, iz vseh krajev naše domovine. Dala bi priliko prav nepoznanim pevcem, da bi se pokazali z nastopom v našem opernem hramu. Najboljši bi za nagrado dobili brezplačno šolanje v petju. Prepričan sem, da bi s tako prireditvijo dobili mladih in dobrih moči med naše vrste . . .“

Predlog je žel splošno priznanje in tudi priznanje novega ravnatelja. Ob njem so se razblinili vsi manjši pomisleki nekaterih. Prireditve te vrste opera še ni imela. Dala bi priznanje pevskega delovanju na podeželju, odkrila bi marsikak pevski talent. Poleg vsega tega bi bila taka prireditve res svojevrstna in bi gotovo napolnila operno gledališče do zadnjega kotička . . .

Predlog je bil na sestanku temeljito prerešetan in sprejet. Podrobnosti organizacije naj bi se vodstvo opere lotilo v naslednjih tednih, da bo uspeh prireditve res zagotovljen in njen namen dosežen.

Po sestanku je bil posebno zadovoljen operni pevec Janko Ahačič, ki je predlog sprožil. V resnici mu je bilo malo do tega, da bi se pevskim tekmovanjem odkril nove pevске talente. Zanj je bil tak talent že odkrit — na cerkvenem koncertu v Veliki vasi. Cilka! Ta pevski zaklad je hotel s prireditvijo dvigniti in ga pridobiti zase. Predlog o pevskega natečaju pa naj bi bil sredstvo, s katerim bi prišel do tega zaklada . . .

„En sam pogled — srce se vžge . . .“ poje slovenski pesnik.

no svetih bratov Cirila in Metoda. Na tej dediščini lahko gradi kljub rojstvu v Avstraliji, ki zanjo ni tujina. Bogatejša je od sovrstnikov, njene korenine segajo globlje in manj nevarnosti je zanjo, da ji viharji našega časa izpodmaknejo tla.

Ko gledam to našo mladino kot del naše skupnosti: njeno udejstvovanje, obisk slovenskega pouka, nastope, pri petju slovenskih pesni in živahnemu igranju domačih melodij ali vajah folklornih plesov, sem je iz srca vesel. Ko ta naša mladina sodeluje pri slovenskem bogoslužju s pesmi, branjem beril in prinašanjem darov, jo priporočam Bogu. Dokler bo čutila ljubezen do skupnosti, se zanjo ni bati. Staršem in nam vsem je v ponos.

Le večkrat si stavljam boleče vprašanje: Kam vodi pot ostale, ki jim skupnosti ni mar? . . .

Bo znal ceniti dediščino?

DAROV ZA BERNARDOV TISKOVNI SKLAD:

\$12.— Stanko Fabian, Kristina Radesič; \$10.— Franc Šveb; \$8.— Emil Pantner, Max Skurnik; \$6.— Ivanka Varljen, Karel Knap, Valerija Sedmak, Milan Prosenik, Ana Baranowski; \$5.— Janez Primožič; \$3.— Franc Mautner, Maria Zai, Ivanka Bulovec; \$2.— Srečo Nadvesnik, Alojz Brne, Ferdinand Godler, Rafael Koren, Miro Bole, Danilo Guštin, Jože Mravljak, Danilo Dekleva, Ivanka Žabkar, Ivan Kobal, George Marinovič, Mary Kavčič, Anton Fabjančič; \$1.85 Anton Gržina; \$1.— Marija Dobrinja, Anton Gjerek, Anton Vidmajer, Antonija Sankovič, Ivanka Penca, Mirko Brenčič, Karel Barber, Veronika Robar, Slavica Horvat, Otmar Verdenik, Vida Hudrovič, Leopold Matelič, Stanko Ogulin, Ivanka Dekleva.

SLOVENSKI MISIJONARJI, TOGO, AFRIKA:

\$112.— Cerkvena nabirka za uboge, Merrylands; \$100.— N.N. (Sydney). V čast in zahvalo Lurški Mariji, Julka Mrčun; —\$50.— N.N. (Sydney); \$30.— Milka Zamit; \$20.— Jože Krušec in druž.; \$10.— N.N., George Marinovič in druž., Alojz Golja in druž.; \$8.95 Dodatek k daru postne akcije, Kew; \$5.— Mary Posavac (za gobavce); \$4.— Marija Zai; \$2.70 N.N.

DOBROTNIKOM BOG POVRNI!

**DRUGI DEL LETNIKA SMO
PRIČELI S TO ŠTEVILKO. NIČ NE
ŠKODI, ČE SI IZPRAŠAMO NA-
ROČNIŠKO VEST: KAKO JE Z
NAROČNINO — JO MISLIM ŠE
DOLGUJEM?**

O, ko bi bil res samo ta pogled! Toda od tistega trenutka, ko je stal pred Cilko na koru velikovaške cerkve in ji podal roko, ni imel več miru. Samo misel nanjo, pa je začutil utripati svoje srce kot nikoli poprej. In misel se je neprestano vračala k njej. Da je le zatislil oči, pa je imel pred seboj njeno podobo. Cilka! . . .

Prvo, kar ga je tako pritegnilo na njej, je bil njen čudoviti glas. Preveč dobrih pevk je že slišal, da bi ne mogel pravilno preceniti Cilkinega glasu. S svojim tenkim posluhom in visoko pevsko izobrazbo se ni mogel varati. To preprosto dekle je izreden glasbeni talent — prav nič ni dvomil, da bi bilo zanj mesto samo v operi in ne na podeželskem cerkvenem koru.

Toda ne samo njen glas — pritegnila ga je tudi odkrita preprostost, ki je sijala z njenega ljubkega obraza. Glas ga je njej samo približal — njene oči pa so vžgale ljubezen. Kakor filmske slike na platnu so v njegovih mislih hitele podobe in središče vsake je bila Cilka. Za vsako ceno jo je hotel pridobiti zase.

Vsi Ahačičevi načrti so bili res samo gradovi v oblakih, a hotel je te gradove z oblakov pozidati na trdno skalo, kjer naj bi se do kraja uresničili. Da je bil že vezan, ga ni motilo . . .

Začetek je bil srečen: ravnatelja opere je pridobil za svoj predlog. S pevskim tekmovanjem je hotel Cilko približati operi in — sebi.

OSEBNO VABILO

RAVNATELJ ljubljanske opere je hotel pevsko tekmo izvesti kmalu ob pričetku gledališke sezone. Janko Ahačič je bil pri vseh pripravah njegova desna roka. Časopisi so že prinesli obvestilo o nastopu, ki naj bi bil tretjo nedeljo v oktobru. Da bi se ga lahko udeležilo čim več pevcev iz podeželja, je bil čas določen za tretjo uro popoldne. Poleg obvestila je bilo v dnevnem tisku tudi prijazno povabilo pevcem, naj se poslužijo lepe prilike in prijavijo za nastop.

Razumljivo, da je vse govorilo o tem. Tudi stalni operni gostje so bili navdušeni: nov duh je zavel v pevskem hramu, ki je bil doslej "last poedincev" in marsikateri dober pevec sploh ni mogel do njega. Od pevske tekme so si mnogo obetali. Tudi časopisje je prineslo komentarje v tem smislu, kar je sprožilo novi val navdušenja. Mnogi organisti in voditelji raznih pevskih zborov so nagovarjali svoje najboljše pevce, naj se prijavijo.

Prijave tekmecev so v operno pisarno že prihajale. Ravnatelj je imel mnogo drugih skrbi v pripravah na novo sezono, zato je vso zadevo pevske tekme prepustil Ahačiču. Ta je vsaki dan nervozno odpiral številna pisma vseh mogočih poznanih in nepoznanih pevcev, samo prijave, ki jo je tako željno pričakoval, ni bilo od nikoder. Cvelbarjeva Cilka iz Velike vasi jo še ni poslala, dnevi pa so tekli . . . Janko je postal nestrpen. Ali morda ne ve za nastop? Saj to bi bilo pri vsej publiciteti skoraj nemogoče. Zakaj se ne prijavi? Kaj mu je storiti? . . . Sto vprašanj, ki jim ni vedel odgovora.

Prijav je prišlo toliko, da bi bilo nemogoče dovoliti nastop vseh pri glavni predstavi. Zato je ravnatelj odločil, da se bodo vsi udeležili s krajšim nastopom le predpredstave v petek. Izbrali bodo najboljši med njimi za nedeljsko pevsko tekmo. Da pa ne bo kakega nezadovoljstva ali nepotrebnih očitaj, bo tudi ta izbira javna in dostopna občinstvu.

Samo dva tedna je še manjkalo do nastopa, konec roka prijav se je bližal, Cilka pa se še ni oglasila . . .

*

Pred Hladnikovo gostilno v Veliki vasi se je ustavil osebni avto. Iz njega je stopil mlad in visok gospod. S prožnim in gotovim korakom je stopil v gostilno.

"Mi morda lahko poveste, kje stanuje gospodična Cilka Cvelbarjeva, ki vodi vaš cerkveni zbor," je vprašal takoj ob vstopu.

"Seveda, kar pokazala vam bom," je prijazno odgovorila gostilničarka. Stopila je s tujcem na prag in mu pokazala peto hišo ob cesti. Tičala je v velikem ograjenem vrtu.

Gospod se je prijazno zahvalil. Dasi ni bilo daleč, je sedel v avto in se ustavil pred Cvelbarjevimi. Morda je hotel tudi z avtom dati pečat svojemu obisku in lažje doseči svoje.

Vhod v Cvelbarjev dom ni bil s ceste, ampak le z vrtni strani. Hišna vrata so bila na stežaj odprta in ko je gospod stopil v vežo, je zaslišal živahen razgovor in vesel smeh. Potrkal je na vrata, izza katerih se je čulo govorjenje, ki je na trkanje utihnilo, nekdo pa je zaklical: "Le naprej, čast Bogu! . . ."

Tujec je obstal med vrati ter se lahko priklonil.

"Oprostite, morda motim!"

"Prav nič, kar vstopite, prosim!" je prijazno dejal gospodar, vstal od mize in stopil k prišlecu, ki se mu je zdel nekam znan. Župnik Janez, gospodinja in Cilka so kar obsedeli, mišleč, da se bo gospodar sam lahko pomenil s tujim gospodom.

(Dalje prihodnjič)

NEKAJ MISLI:

— Napaka skoduje samo nam, pregreha nam in drugim; dobra lastnost koristi samo nam, čednost pa nam in drugim.

— Potrpežljivost je grenko zelišče, a prinaša sladek sad.

— Izkušnja je zdravnik, ki vselej prepozno pride.

— Kakor daje zdrava hrana telesu zdravo kri in ta napolnjuje ostale telesne dele, tako si dober človek pridobiva iz dobrih knjig lepih čednosti, ki mu iz srca vro ter bistrijo um, krepe voljo ter ga napolnjujejo k dobremu napredku.

— Kdor ni mož beseda, tega nihče ne mara; zvijačnika se človek boji kakor strupene kače.

— Govoriti in drug drugemu odpirati srce, je včasih potreba; razodeto držati zase in obračati v svojo korist — to pa je omika.

Kaj pravite

MAŠA PO TELEVIZIJI

"Zaradi boleznj že nekaj nedelj nisem mogel k sveti maši; zato pa sledim maši, ki jo prenaša televizija. Prosim za odgovor, če s tem zadostim nedeljski dolžnosti . . ." (J. R., Footscray, Vic.)

NA VPRAŠANJE o maši po televizijskem prenosu sem moral že večkrat osebno odgovoriti. Marsikoga premoti, da vzame ta "lažji način": ni se mu treba pripraviti in hoditi do najbližje cerkve — lepo doma sedi pred televizorjem, pa morda prižge še cigareto, in nedeljska dolžnost je opravljena . . . Tako si misli, v resnici pa je drugače. Slediti maši na televiziji nikakor ne more biti izpolnitev dolžnosti katoličana, da se mora na nedelje in zapovedane praznike udeležiti mašne daritve. Udeležba pomeni prisotnost, biti del družine božjega ljudstva, ki je zbrana okrog oltarja. Pred televizijskim zaslonom manjka te osebne povezave, saj nam slika na njem samo predstavlja, prenaša nekaj resničnega, kar se dogaja daleč od nas.

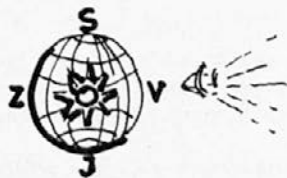
Ker smo že pri tem: Cerkev uči, da bi zadostila nedeljski dolžnosti oseba, ki bi z dobro voljo prišla k maši, pa bi morala zaradi prepolne cerkve obstati zunaj cerkvene stavbe. Je prisotna in je del skupnosti,

četudi ne vidi, kaj se na oltarju vrši. Seveda pa mora biti zbrana in po svojih močeh mora slediti dogajanju v cerkvi. Prav gotovo ni pri maši oseba, ki brez vzroka stoji pred vhodom in se razgovarja ter ji ni prav nič mar, da bi sledila mašni daritvi. Manjka povezanosti in dobrega namena — s tem pa pade tudi izpolnitev nedeljske dolžnosti.

Da se vrnem k televiziji: prenos maše pa ima kljub gornjemu dejstvu glede izpolnitve nedeljske dolžnosti vsekakor svoj pomen in namen. Nadomesti lahko nekaj, česar se iz gotovih velikih razlogov ne moremo osebno udeležiti. Iz pisma J. R. je razvidno, da je piscu vzrok izostanka pri maši bolezen. V tem primeru ga nedeljska dolžnost sploh ne veže — izostanek je pred Bogom popolnoma opravičen in ne nosi nobene krivde. Kakega televizijskega prenosa maše mu ni nujno iskati, je pa hvalevredno izrabit priliko in slediti bogoslužju po televiziji. Če smo pri tem zbrani, če kljub razdalji sodelujemo, nam Bog gotovo nakloni svoje milosti, ki bi šle drugače mimo nas.

Marsikateremu vernemu bolniku ali ostareli osebi je taka "maša" v tolažbo in duhovno pomoč, obenem pa kaže vernikovo dobro voljo in pripravljenost služiti Bogu. Tudi ljudje, ki brez prometnih sredstev žive daleč od cerkve, ali pa so od maše odrezani iz — včasih tako nepričakovanih — tehtnih razlogov, se bodo poslužili televizije, da bo Gospodov dan lepši in res Njemu posvečen. V vesti pa tega tudi ti niso dolžni storiti, prav zato ne, ker televizijska maša ni izpolnitev nedeljske dolžnosti.

P. BAZILIJ

Z VSEH VETROV

SREČNO se je končala 2000 milj dolga pot preko oceana za 73 vietnamskih beguncev, ki so v juniju dosegli avstralsko obalo. Na komaj trinajst metrov dolgih čolnih, s skopo hrano, s skromnim zemljevidom in žepnim kompasom. Stari in mladi, najmlajši celo rojen na morju . . . Tri dni in tri noči so iskali po obali, da bi našli živega človeka in povprašali, če so res v Avstraliji.

Dobili so začasno dovoljenje bivanja, dokler se njih vprašanje stalnega bivanja povoljno ne reši, kar upajmo, da se bo.

Nastopiti tako pot v neznanu . . . Res je pomisleka vredno, kaj človek tvega za svobodo. Pomisleka vredno za nas vse, ki smo se svobode najedli in je ne znamo ceniti.

Je že kdo bežal iz "kapitalistične" zemlje v komunistično na tako tvegan način? Še na lahko ne. Res je svet slep, da mu niti ta zgovorni dokaz nič ne pove.

BINKOŠTNO SREČANJE, ki ga za slovenske zdomce v Nemčiji že dolga leta prirejajo naši tamkajšnji duhovniki, je tudi letos odlično uspelo. Iz vseh strani so se zbrali v mestu Neussu ob reki Renu, kjer so za bogoslužje ter za domačo zabavo najeli krasno in veliko mestno dvorano. Poleg domače postrežbe so imeli tudi tombolo, na odru pa so nastopali otroci, mešani pevski zbor sv. Barbare iz Belgije, plesna skupina v narodnih nošah "Vesela mladina", godci priznanega kvinteta Statenberg iz Hildna pa so zaigrali za ples. Geslo letošnjega srečanja je bilo vzeto iz koroške narodne pesmi: "SLOVENSKEGA DUHA — SRCA".

Po poročilu so opazovalci vedeli povedati, da doma v Sloveniji ni nikjer več mogoče videti takega sproščene in nehlinjenega navdušenja nad vsem, kar je slovensko, kakor med Slovenci v tujini.

TUDI AVSTRJA je padla: pridružila se je ostalim deželam, ki so uzakonile splav. Sprejela je, kljub številnim ugovorom in prošnjam, državni zakon, ki dovoljuje prekinitve nosečnosti do tretjega meseca. Okoli 900.000 državljanov je izrečno izjavilo, da so proti zakonu in za zaščito človeškega življenja.

Avstrijski škofje so ob tej priliki razposlali svojim vernikom posebno pastirsko pismo, v katerem obžalujejo, da so se oblasti odločile za legaliziranje splava kljub "soglasnemu mnenju biologov in zdravnikov", ki trdijo, da gre pri odstranitvi človeškega plodu za otroka, za pravo — četudi še nerazvito — človeško bitje. Škofje na očetovski način dopovedujejo v pastirskem pismu avstrijskim kristjanom, da državnega za-

kona ni mogoče enačiti z načeli krščansko izoblikovane vesti, ki obsoja sleherno nasilje nad življenjem. Zato je novi zakon pravzaprav "zrelostni izpit" za življenjsko moč avstrijskega krščanstva. Če se bodo kristjani kljub "državni pravici" odločali po svoji vesti, bo zakon brez škode. Je pa seveda žalostno dejstvo, da življenje ni zavarovano tudi na državni ravni.

VSE AFRIŠKE DRŽAVE gredo isto pot: svoje nekdanje kolonialno vodstvo in odvisnost zamenjavajo za diktaturo mogotca lastne krvi in črne kože, ki gnjavi hujske kot pa so gnjavili beli tujci. Kaj organizacija Združenih Narodov res ne more ničesar storiti? Kaj pomaga potem prioritet "svobode", če je ta samo v narekovaju . . .

Iz male afriške države Ekvatorialne Gvineje — leži ob Atlantskem oceanu in meji na Kamerun, prebivalcev pa ima 300.000 — je prišlo poročilo, da je državni predsednik Maciasa Hgueme izdal nedavno ukaz: na vseh glavnih oltarjih po cerkvah mora biti — njegova slika. Božjo službo pa naj bi — tudi po njegovi odredbi — začnjeni vedno s petjem državne himne, ki pa ima po poročilu misijonarjev izrazito bogokletno besedilo. Ukaz je prišel z grozno, da bodo misijonarji, ki se temu ne bodo podredili, aretirani in kaznovani z zaporom.

Preizkušnja je podobna oni, ki nam je v prvem stoletju dala toliko rimskih mučencev: Nasuj kadila na žrtvenik bogovom, ali pa umri! Vemo, da so tisoči raje umirali po arenah, kot zatajili Kristusa. Tudi Afriko bo po vsem tem kmalu zalila mučeniška kri . . .

AVSTRIJSKE OBLASTI so končno objavile rezultate lanskega dneva 14. novembra, ko so izvedle tajni popis ugotavljanja manjšine. Tisto neumestno "preštevovanje" je bilo sto milijonov davčnih šilingov draga, a neuspela števna pustolovščina. Boj kot koroških Slovencev in Avstrijci, ki so se v pomoč bojkotu zapisali za Slovence — vse je prineslo neresne in neuporabne rezultate, ki so za Avstrijo danes le draga šala. Podatki so til: Na Gradiščanskem 87 Slovencev, na Koroškem 3,941, na Nižjem Avstrijskem 921, na Zgornjem Avstrijskem 860, na Salzburškem 499, na Štajerskem 1,831, na Tirolskem 258, na Predarliskem 139, na Dunaju 4,747. Skupno torej v celi Avstriji samo 13.283 Slovencev, pri tem pa na Dunaju kar nad 2000 več kot na samem južnem Koroškem, kjer so Slovenci najgosteje naseljeni.

Številke ne bo upoštevala nobena resna statistika, avstrijska vlada pa se neuspelega preštevovanja lahko samo

sramuje. Prav bi bilo, da bi se vsaj ob tem resno spomnila na 7. člen državne pogodbe ter pokazala svojo politično resnost in pravičnost.

MATI TEREZIJA, ki s tako ljubeznijo deluje med najbednejšimi in zapuščenimi v Kalkuti, ustanavlja svoje hiše za reveže še drugod po svetu. Tudi med nami v Avstraliji delujejo njene redovne hčere, katerih število hitro raste. Leta 1965 jih je bilo 175, danes pa že skoraj 1500. Zadnja, že 106 postojanka ljubezni, ki jo je Mati Terezija ustanovila, je zrastle med zapuščenim prebivalstvom Addis Ababe, prestolice Etiopije v Afriki.

AVSTRALIJA je končno le dobila svojo uradno himno: "Advance Australia Fair". Ko so v maju z referendumom ljudje glasovali tudi za himno, je himna "Advance" dobila milijon več glasov kot pa tako znana a nič kaj "himnska" avstralska "Waltzing Matilda". Tele številke so prinesle volitve: "Advance Australia Fair" — 2.940.854 glasov; "Waltzing Matilda" — 1.918.206 glasov; "God Save The Queen" — 1.257.341 glasov; "Song of Australia" — 652.858 glasov.

Seveda bo angleška himna "God Save The Queen" še vedno na sporedu za razne prilike obiskov kraljeve hiše in uradne sprejeme kraljevih zastopnikov.

Vsekakor: dobili smo himno — četudi po dolgem oklevanju in mešetarjenju . . .

NOVEGA SVETNIKA so dobile Združene države ameriške dne 19. junija, ko je papež Pavel VI. prišel mednje bl. Janeza Neumanna. Svetnik je živel od 1811 do 1860. Rojen je bil v mestecu Prahtice v Šumave na Češkem, kot bogoslovec je odšel v Ameriko, postal duhovnik ter začel delovati pri slapovih Niagare. Leta 1852 je bil imenovan za škofa v Filadelfiji, kjer se je razdajal v ljubezni do bližnjega in kjer je tudi umrl — zgrudil se je sredi mestne ulice.

Zanimivo je dejstvo, da so ga za odhod v Ameriko priregnila poročila, ki jih je Leopoldinski misijonski

družbi pošiljal o svojem delu med Indijanci naš rojak Friderik Baraga.

Upamo, da bo temu svetniku kmalu sledil tudi naš Baraga s proglasitvijo med blažene. Baragov proces je mnogo daljši, ker je mož toliko pisal in v tako različnih jezikih. A postopek v Rimu, kot slišimo, vztrajno in lepo napreduje. Nismo nevoščljivi Filadelfiji, če je prehitela Marquette, kjer je svetniško škofoval in umrl naš Baraga. Svetniki so last vse Cerkve in vsi so nam postavljeni v zgled, kako naj mi v zvesti službi Bogu potujemo proti nebesom.

V PARIZU se je zadnje dni maja vršila konferenca o mednarodnem gospodarskem sodelovanju, katere so se udeležili predstavniki 27 držav in njihovi sodelavci. Bil je pogovor med gospodarsko razvitimi deželami in deželami v razvoju. Zborovalce je nagovoril tudi papež Pavel VI. s svojo poslanico in se zavzel za narode, ki jim manjka najnujnejšega za vsakdanje življenje. Čut pravičnosti zahteva, da jim dobro stoječi narodi pomagajo in delijo od svojega obilja.

Srečanje res ni prineslo vsega, kar so države v razvoju pričakovale, a brez uspeha ni bilo. Neki diplomat je izjavil časnikarjem, da so države v razvoju dobile manj, kakor so zahtevale, razvite pa so dale več, kakor so bile v začetku pripravljene dati.

TRETJI VSEAVSTRALSKI MLADINSKI KONCERT

v priredbi slovenskih verskih središč

ho letos na soboto 27. AVGUSTA V CANBERRI.

Mladinske orkestralne skupine in mladinci-pevci, še je čas prijave!

Pogoji za nastop in tekmovanje so objavljeni v prejšnjih dveh številkah.

Slovenske družine, izrabite koncertno soboto, ki je med avgustovimi šolskimi počitnicami, za obisk Canberre in udeležbo na koncertu!

S številno udeležbo bomo pokazali naši mladini, da znamo ceniti njih veselje in trud za ohranjanje slovenske psmi!

DRAGI OTROCI!

Danes vam slovenskega fanta predstavlja N.S.W. — JANEZA VALENCIČA, najstarejšega med petimi otroki sydneyske naše družine.

Janez je bil rojen 8. januarja 1958 v Sydneyu (Woollahra). Z otroškim vrtem in osnovno šolo je prišel v St. Margaret

Mary School, nadaljeval pa na Marcellin College, Castle Hill. Nato si je izbral za študij Maquarie University, kjer že drugo leto pridno študira. "Ob prostih dnevih, zlasti med počitnicami, pa tudi z veseljem priskoči na pomoč pri razpeljavanju mleka," je ob tem razgovoru pripomnil oče. Janez hoče postati učitelj srednje šole. Pri tem se je zopet oglasil oče in se pošalil: "Če seveda naredi vse izpite. Drugače pa bo na naši farmi pasel krave, saj jih imamo dovolj . . ."

Najbrž ni nevarnosti, da bi Janez ne končal izpitov. Če bi ne bil nadarjen študent, bi ne dobival štipendije. In že dvakrat je nastopal na televizijskem programu "IT'S ACADEMIC" — za ta spored pa izbirajo vedno najboljše študente. In kar je glavno: s študijem je zadovoljen, ves nasmejan gleda v bodočnost.

Poleg šolskih skrbi ima Janez tudi več "konjičkov": zbiranje znamk, košarko, pa tudi šahira rad. Enkrat se mu je celo posrečilo, da je matiral pokojnega o. Bernarda — na to je še danes ponosen.

Valencičevi govorijo doma "po domače". Posebno rad pa se Janez pohvali s slovenskim jezikom, če dobi obiske. Ponosen je na to, da ga obvlada. Pravi, da go ne bo pozabil — ko bo videl v MISLIH, da smo ga postavili za zgled mlajšim, bo pa še raje kramljal "po domače".

Janez, ne le mama in ata, tudi mi smo te veseli in ti želimo na poti v življenje obilo uspehov!

✱

Dragi striček!

Jaz sem še čisto majhna. Mama me drži za roko, ker še ne poznam vseh črk. Mama me tudi uči pesmice iz kotička. Tiste bolj kratke. Znam že tudi Angel varuh in Zdrava Marija. Vsak večer molim z mamico.

Imam te rada, ker nam daš vsaki mesec Kotiček. Lep pozdrav! — **Sonya Matek**, 5 let, Hamilton, Vic.

Draga Sonja, tebi pa moram odgovoriti, ko si se

ŠIBA

"SIBA NOVO MAŠO POJE!"

OČKA VČASIH REČE MI.

MENI PA TAKO TESNO JE.

SAJ UDAREC ME SKELI . . .

OČKA TRUDNO SE NASMEJE:

"DAN ZA DNEM NAGAJAŠ MI.

ČE TE TEPEM — BOLJ KOT TEBE —

VSAK UDAREC ME BOLI.

SAJ SO MOJE BOLEČINE

GLOBLJE — SEGAJO V SRCE.

TVOJA BOL KAR HITRO MINE,

JAZ PA NOSIM JO MOLČE . . ."

GUSTAV STRNIŠA

potrudila s tako lepim pismom. Še nihče od otrok mi doslej ni pisal, da me ima rad. Upam, da imajo vsaj ta Kotiček radi. Pa še to včasih dvomim, ko tako malo pišejo vanj. — Tako si še majhna, pa si z mamino pomočjo že napisala pisemce. Kajne, da boš kasneje sama pisala v Kotiček, ko boš že hodila v šolo? Mamica te mora biti vesela, da si tako pridna slovenska deklica. Pa tudi mamica mora biti pridna Slovenka: uči te moliti in uči te slovenske pesmice. Lepo jo pozdravi! — Tvoj striček.

Dragi striček!

Povedati ti moram, da bo v Sloveniji moj bratranec letos zapel novo mašo. Gotovo bo lepo. Ata je obljubljal, da bomo šli tja na obisk in bomo zraven, pa je imel smolo. Maja si je zlomil nogo in smo morali potovanje odložiti. Jaz in sestra sva jokala, pa ni nič pomagalo. Tako ne bomo na novi maši.

Mogoče bom pa tudi jaz postal duhovnik, ko bom velik. Zdaj sem samo še ministrant, mašujem pa tudi že. Samo ne v cerkvi, ampak doma. Mama mi je napravila mašno obleko, sestra mi pa ministrira. Kadar se ji ne ljubi, mi pa ministrira naš kuža. Samo takrat moram vse sam narediti, on samo sedi za mano in me gleda.

Moja maša je angleška. Ko bom velik, bom pa znal tudi po slovensko maševati. A zdaj bi šlo prepočasi.

Lepo pozdravlja Tebe in Kotičkarje — **Steven**, 10 let.

Tako lepo pisemce, svoj priimek si pa pozabil dodati imenu. Brskal sem po kužu za odvrženo kuverto, če si morda na njej napisal polno ime in naslov. Zdi se mi, da sem našel pravo, a bila je na zadnji strani prazna, oddana pa na sydneyski glavni pošti. To si mi pa res pošteno zagodel. Prav rad bi te poznal, saj so mi takile fantički, ki že zdaj mašujejo, posebno pri srcu. Morda bo pa le iz tebe kdaj duhovnik — Bog daj! Le ohrani svojo željo in pripravljenost! Biti duhovnik ni lahko, je pa tako lepo. In potrebujemo jih. Ko bom star in obnemogel, boš prevzel moje mesto. Maševati boš pa seveda moral takrat po slovensko in kuža ne bo več tvoj ministrant . . .

"Pater Štefan", še se kaj oglasi, samo na priimek in naslov več ne pozabi! — **Striček**.

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

WOLLONGONG, N.S.W. — Morda je prav, da se zopet oglasim, sicer boste mislili, da smo po onem veseljem poročili o našem začetku vsi skupaj zaspali. A temu ni tako. V mesecu maju je naše novo društvo v Dapto priredilo domačo veselico z vinsko trgatvijo. Ljudi se je nabralo kar veliko in ves večer je potekal kaj zadovoljno ter veselo.

Pa tudi v juniju smo bili živahni. Dne 12. junija smo praznovali srebrni jubilej p. Valerijana. Bil je med nami skupno s p. Lovrencom in g. kaplanom Lojzeto Rajkom, ki je nekaj dni prej priletel iz domovine na obisk k sorodnikom. Imeli smo se lepo. P. Valerijanu želimo vse dobro za bodoča leta, zdaj pa prijetne počitnice in skorajšno vrnitev med nas!

Na 25. junija pa smo se zopet zavrteli v domači družbi. Andrejčkovi fantje so nam zaigrali, da je bilo veselje. Ker je junija kres, so naši moške napravili ogenj — saj čistijo grmovje in je drva dosti. Kar hitro se je izpraznila dvorana in ogenj obstopila. Obujali smo spomine na nekdanje kresove doma, kjer smo jih zažigali na kresni večer, pa tudi na dan pred praznikom Cirila in Metoda. Tudi naša vera mora biti velik in močan kres, da ne pojame v tujem svetu.

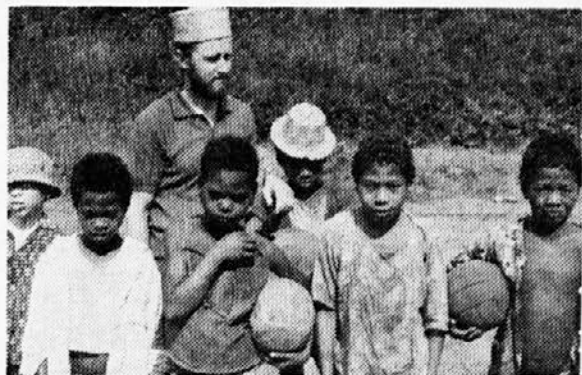
Tu kar upamo, da se bo naše družabno — pa tudi kulturno — življenje zdaj vse lepše razvijalo. Le zavedati se moramo, da je samo v slogi moč. Razumeti se moramo in graditi v nas, kar je dobrega. Tujina nas je v marsičem res spremenila in mogoče tudi pokvarila, a zavest, da smo Slovenci, nam lahko pomaga na noge. Nič nas ne sme motiti, če govorimo različne dialekte — smo pač doraščali v različnih delih drage domovine. A vsi smo člani ene narodne družine in ponosni smo lahko, da smo Slovenci.

Nedavno sem brala, da se Slovenci v zdomstvu ponasamo s 350 profesorji, ki poučujejo po raznih univerzah in kolegijih na vseh koncih sveta. Kaj ni to lepo število za tako majhen narod? Dokaz je, da nas ni treba biti sram pred nikomer. In ko gledamo v tujini rojeno našo mladino, ki dobiva visoka šolska priznanja ter bo kmalu zasedala odgovorna mesta svojih poklicev, nas to tudi navda s ponosom. Naša zavednost in vkupdržanje jim bosta zgled, da se bo tudi mladina še držala slovenske skupnosti, ker bo tudi njej nekaj pomenila. Če skupnosti mi ne znamo ceniti, pa je tudi mladi ne bodo znali.

Vse Slovence široke Avstralije lepo pozdravljam! —
Ivanka Žabkar.

MERRYLANDS, N.S.W. — Dragi o. urednik! Mogoče ne bo preveč moja prošnja, če bi s pismom objavili tudi tole sliko. Saj so slike iz misijonov vedno zanimive, pogled nanje pa nam vzbujajo vest in sočutje obenem. Na sliki je slovenski misijonar **Janko Kosmač**, ki deluje na Madagaskarju. Poslal mi je sliko z zahvalo za moj dar, saj se pozna še od doma: je skoraj naš sosed. Doma je v Novakih pri Cerknem.

Morda je pa le še kdo, ki bi dal v dobre namene kak dolar. Lepo bi bilo, če bi se ga spomnil zlasti še kdo iz našega kraja, ki mu je misijonar poznan kot je meni. Tudi pisma bi bil verjetno vesel. Njegov naslov je: **Box 129, Farafangana, Madagascar.**

Če bi kdo bralcev poslal za misijonarja kaj na MISLI, pa očeta urednika naprošam, da bi posredoval dar dalje. (Rade volje! — Op. ur.)

Lepe pozdrave! — **N.N.**

CARINA, QLD. — Po daljšem odlašanju naj spet malo poročamo iz Brisbana, četudi pri nas ni ravno kaj novega. Odkar ima p. Valerijan za pomoč p. Lovrenca, smo toliko na boljšem, da se zbiramo k slovenski maši vsaka dva meseca. Prej smo se počutili kar malo zapostavljeni, četudi smo razumeli, da smo od Sydneya daleč in da en sam duhovnik ne more biti vedno povsod.

V maju smo imeli med nami srebrnomašnika p. Valerijana. Njegov 25-letni mašniški jubilej, ki v sedanjem razburkanem času že nekaj pomeni — smo skupno proslavili tudi po cerkveni slovesnosti. Odboru Društva je uspelo dobiti primerno dvorano pri vodstvu Frančiškank Marijinih misijonark, kjer smo se zbrali kar polnoštevilno. V domačem krogu smo skupno s slavljencem preživeli nekaj lepih uric, ki so ob doma-

či potrežbi ter ob petju narodnih in cerkvenih pesmi kar hitro potekle. Organist Stanko je sedel za klavir in nas spremljal, da je bilo lepše.

Prepričan sem, da vsakdo izmed nas želi srebrno-mašniku še mnogo let zdravja in blagoslova, da bi še dolgo nadaljeval svojo začrtano pot v dobrobit nas vseh in v slavo božjo. Bog Vas živi, p. Valerijan! Spominjam se, da Vam je ob priliki pokojni o. Bernard v šali želel "kardinalski klobuk". Mi Vam pa raje že-

PHOTO Micky's Studio

9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE

Tel. 63 1650

Za poroke, krste in razne druge družinske prilike
sno Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!

Slika za potni list — v dvajsetih minutah!

Potrebuje **TAPETNIKA?**

RUDI BABICH

obnavlja in popravlja kuhinjske stole,
naslonjače in zofe ter vse ostalo,
kar morda v Vaši hiši kliče po tapetniku.

Iz starega novo po zmernih cenah!

Prepričajte se sami!

Nič Vas ne stane vprašati za ceno!

Telefon: 604 2038

217 Polding Street, Smithfield (Sydney), N.S.W.

**TOBIN
BROTHERS**
funeral
directors

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

NORTH MELBOURNE,

189 Boundary Road, 329 6144

MALVERN,

1382 High Street, 509 4720 in 509 2675

SPRINGVALE-DANDENONG,

505 Princes Highway, Noble Park, 546 7644

MENTONE,

3 Station Street, 93 2460

FRANKSTON,

232 Cranbourne Road, 781 2366

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

limo, da ostanete med nami, saj obisk izseljenskega duhovnika tudi za našo naselbino vselej veliko pomeni. Vsaka slovenska maša je nova injekcija naši verski, pa tudi narodni zavesti.

V junijski številki MISLI sem čital, da nameravate preurediti v Kew eno sobo Baragovega doma v slovensko knjižnico, ki sicer že obstoja, a zdaj bo na novo urejena in povečana. Četudi živim daleč od melbournskega središča, ki pa mi je poznano od zadnjega obiska, to Vašo podjetnost pozdravljam. Upam, da se bodo tamkajšnji rojaki res posluževali take lepe priliko, pa da bi ne le branje, ampak tudi izposojanje resno vzeli, na knjige pazili, ter izposojene knjige tudi v redu vračali. Knjiga mi je bila vedno zaklad, v zdomstvu, ki nam v domačem branju ne nudi obilice in vsega, česar si želimo, pa se moramo tega še bolj zavedati.

Sam sem se namenil, da Baragovi knjižnici pošljem del knjig iz svoje zbirke, ki jih nujno ne potrebujem. Bolje bodo služile skupnosti v Kew, kot pa da bi ležale pri meni v omari. Paket sem že naredil in ga boste dobili enkrat v juliju po dveh osebah, ki potujeta tjakaj in mi bosta napravili to uslugo. Morda bo sledilo še kaj iz moje knjižnice kdaj pozneje, a za enkrat ne morem obljubiti.

Iskrene pozdrave vsem! — Janez Primožič.

Z moje strani pa iskrena hvala za knjige. Upam, da bodo v redu dospele, objava tega pisma pa naj bi izzvala kaj posnemalcev! — Urednik.

SYDNEY, N.S.W. — ... Ali ne bi v MISLIH povedali tudi kaj o evro-komunizmu? To novo besedo danes velikokrat slišimo ali beremo, pa se mi zdi, da je zelo zapeljiva in za nekatere privlačna. Tudi naš slovenski oz. jugoslovanski komunizem se mnogim zdi po tridesetih letih kar sprejemljiv, za preljubno vizo se jim zdi vredno zapreti oči in usta. Celo "intervju" pri obisku domovine jih ne moti preveč, četudi bi moral veljati za vsakega tujega državljanja kaj poniževalna dogodivščina. (Posebno še, če te med drugim sprašujejo, koga si volil pri zadnjih avstralskih volitvah . . .) Vse tako izgleda, da nam je resnična svoboda domovine pri vsej naši čustveni ljubezni do nje kaj malo mar in se požvižgamo tudi na ohranitev svobodnega

sveta, v katerem živimo.

Nedavno sem bral odgovor znanega urednika ruske emigrantske revije "Kontinent", ko so ga vprašali, če veruje u avtonomijo francoske in italijanske KP od Moskve. Vladimir Maksimov je odgovoril: "Ta do-zvedna avtonomija je nekaj naravnost smešnega". O evro-komunizmu pa je dejal: "Tisti, ki poznajo zgodovino komunističnih partij, vedo, da sta bila Lenin in Stalin, predno sta prišla na oblast, najbolj prepričana evro-komunista. Komaj pa ti gospodje pridejo na oblast, ne ostane od njih evro-komunizma absolutno ničesar . . . V Moskvi sedaj živita bodoči predsednik in bodoči tajnik italijanske komunistične partije. V Moskvi!" Ko so istega moža vprašali, kaj lahko v svobodnem svetu naredimo za postopno izboljšanje sistema ali vsaj počasen razvoj sistema v demokratičnejše oblike, je ruski publicist dejal: "Pisati, govoriti, obveščati javno mnenje, neutrudno izpovedovati resnico!"

Mi pa — po načrtih in pritiskih oblasti doma — delamo ravno nasprotno. V korist domovini, do katere se cedimo v ljubezni? Najbrž ne.

Čestitam MISLIM za njih ravno pot in glasnost. Domovina jim bo za to iskreno ljubezen enkrat hvaležna. — I. D.

Hvala za vrstice! O evro-komunizmu sem ravno za to številko pripravil članek, ki je sicer skromen, pa vendar jasen in zanimiv. Vaše pismo ga tudi lepo dopolni.

Še kaj se oglasite! Menim, da ste zmožni samostojnega članka, ne le pisma uredništvu. — Urednik.

MELBOURNE, Vic. — Da melbournskim rojakom prihranim neuspešne telefonske klice ali osebni obisk, bi jim rad preko MISLI sporočil, da sem zaprl lastno advokatsko pisarno v Doncastru. Prevzel sem drugo poklicno službo, pomagal pa bom tudi pri Legal Aid.

Iskren pozdrav! — Frank Furlan, Solicitor.

Miha: "Urša, ne pozabi, da pri nas nosim hlače jaz!"
Urša (jezno): "Kaj si rekel?"

Miha: ". . . Seveda, Urška, če ti nimaš nič proti."

*

"Le kako moreš verjeti svojemu možu, da je bil na lovu, ko ja ni ničesar prinesel domov."

"Prav zato mu verjamem."

*

"Ah, ta moja starejša hčerka! Petkrat na dan se preoblači."

"Moja hčerka pa hoče biti preoblečena desetkrat na dan, če ne, je jok."

"Koliko je pa vaša stara?"

"Pet mesecev . . ."

*

"Predraga, s teboj sem pripravljen deliti vse težave."

"Saj vendar nimam nobenih težav."

"Saj mislim na tiste bodoče, ko bova poročena."

TISKARNA

POLYPRINT

PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE, RICHMOND, VIC. 3121

TEL. 429 3188

se priporoča melbournskim Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

MELBOURNSKI ROJAKI

Potrebujete morda priznanega TOLMAČA za sodišče ali kako drugo važno zadevo?

Obrnite se z zaupanjem

na rojakinjo JANJO SLUGA!

48 SMITH STREET
ALPHINGTON, Vic., 3078

Telefon:
49-4748
41-6391

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom za izdelavo kuhinjskih omar in drugega pohištva po zmerni ceni.

Telefon:
459 7275

FRANC ARNUŠ
76 Beverley Road,
ROSANNA, Vic.

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

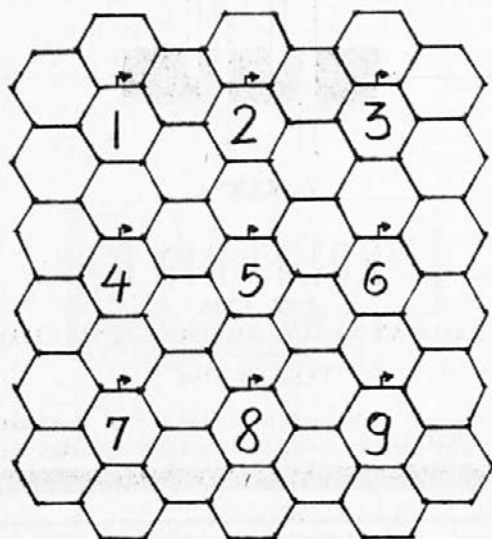
Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo, Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

SATOVNICA

Br. Bernard

Devet besed (po šest črk vsaka) morate spraviti v satovje. Vsaka se prične v polju nad številko, njene črke pa tečejo okrog številke v smeri kazalca na uri. (Smer kaže tudi mala puščica nad vsako številko.)

1. alpska dolina v Sloveniji; 2. za lažjo razlago nam služi; 3. bitje iz grozljivk, krvoses; 4. počasi se nateče, po kapljicah se nabere; 5. kraljica panja; 6. slikarska priprava za mešanje barv; 7. staro (lahko bi rekli plemiško) moško ime; 8. kopist starih svetih slik, navadno na lesu; 9. okrnjen človek, brez gotove okončine.

Rešitev pošljite najkasneje do 25. julija na uredništvo.

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK
Vam z veseljem nudi

**"FRANK'S
AVTO ŠOLA"**

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165
N.S.W.

TELEFON: 72-1583

IZ LJUBLJANSKEGA "PAVLIHA":

- Vprašanje radiu Erivan: "Kje stoji kapitalizem?"
Odgovor radiu Erivan: "Ob prepadu."
Dodatno vprašanje: "Kaj tam počne?"
Odgovor: "Gleda dol na nas."
- Ne razumem, zakaj nimajo vozniki avtomobilov namesto vozniškega dovoljenja raje zdravniškega potrdila, da so normalni.
- Delam, torej nimam.
- "Razdeli in vladaj!" je bil politični princip starih Rimljanov. Starih Rimljanov ni več, a ostal je politični princip. Ostal, a ne za nas. Smo si že vse razdelili.
- Kakor si boš postlal, tako bo občina ležala.
- Kdor z govedino ni zadovoljen, ta tudi svinjine vreden ni!
- Dan je vse krajši — torej je spet ena svetla prihodnost za nami.

REŠITEV JUNIJSKIH OREHOV

I. BESEDNICA: 1. plaši; 2. barka; 3. bolno; 4. vodič; 5. revma; 6. šolar; 7. srepro; 8. jelen. — Po dve zaporedni črki v vsaki besedi ti dajo skupaj star slovenski izrek, ki se ga zlasti v juniju — mesecu posvetitve novomašnikov — najraje spominjamo: SIBA NOVO MAŠO POJE!

II. DOPOLNILNA UGANKA: Z vstavo pravih soglasnikov dobiš pregovor: DENAR IMA KRATEK REP!

Pri razlagi te uganke se je vrnila v prejšnji številki neljuba tiskarska pomota: "vstavi namesto črk". Moralo bi se glasiti: "namesto črt". Če se kdo zaradi te nejasnosti ni spravil nad uganke, naj mi prosim oprusti!

III. Rešitev PONARODELE UGANKE se glasi: Breja krava.

Rešitev so poslali: Vinko Jager, sestra Maksimilijana, Francka Anžin, Ivanka Žabkar, Marija Špilar, Ivan Vodeb in Jože Grilj. Med pravih rešitvami je bila izžrebana Ivanka Žabkar.

Melbournskim Slovincem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.
Telefon: 359 5509

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.
Garancija za vsako delo!

MELBOURNSKI SLOVENC I !

V slučaju prometne nesreče se posvetujte z

LAWSON MOTOR BODY REPAIRS

za kvalitetna popravila Vašega avtomobila.

Delamo tudi za R.A.C.V in druge zavarovalnice.

Vprašajte za rojaka Darka Butinar ali Maria Deltoso!

15 Lawson Crescent, Thomastown, Vic. 3074 — Tel.: 460 4102

Urarsko in zlatarsko podjetje:
ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
(nasproti postaje)
Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur
in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na
vse nakupe. Engraviranje imen brezplačno.

**HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM**

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte
o ugodnih pogojih.

Priporočata se
Edvard in Kristina ROBNIK

MELBOURNSKI SLOVENC I!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,
se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.
Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.

(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

Ste poravnali naročnino za MISLI???

**PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE
ALI PIŠITE:**

TURISTIČNA AGENCIJA

Theodore Travel Service P/L

66 Oxford St., (Darlinghurst), Sydney, 2010.
33-4385

Tel.: 33-4155, A.H. 32-4806
33-5995

- mi smo uradni zastopniki letalskih in pomorskih družb
- pri nas dobite najcenejše možne vozne karte

Bavite se izključno z opolnomočeno in registrirano
agencijo, katera objavlja veliki **Q** za **Qantas**

V uradu:

RATKO OLIP

**BLACKTOWN
PENRITH**

6 Campbell St., Tel. 622-7336
498 High St., Tel. (047) 31-3588 A.H. 32-4806.

PODRUŽNICA:

SYDNEY 269 Elizabeth St., Tel. Tel. 26-5940

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES PTY. LTD.
182 NORTON STREET, LEICHHARDT, N.S.W., 2040

**TAX CONSULTANTS —
INSURANCE BROKERS**

Prezemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA
J. M. THAME
E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezen, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds).

TELEFON: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pismeno ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755